

IV

(Alte acte)

SPAȚIUL ECONOMIC EUROPEAN

AUTORITATEA DE SUPRAVEGHERE A AELS

DECIZIA AUTORITĂȚII DE SUPRAVEGHERE A AELS

nr. 125/06/COL

din data de 3 mai 2006

privind Fondul Energetic Norvegian (Norvegia)

AUTORITATEA DE SUPRAVEGHERE A AELS ⁽¹⁾,

având în vedere Decizia Autorității din data de 14 iulie 2004 privind punerea în aplicare a dispozițiilor prevăzute la articolul 27 din partea II a Protocolului 3 la Acordul privind Autoritatea de Supraveghere și Curtea,

având în vedere Acordul privind Spațiul Economic European ⁽²⁾, în special articolele 61-63 și Protocolul nr. 26,

după ce părțile interesate au fost invitate să își prezinte observațiile în conformitate cu dispozițiile menționate mai sus ⁽³⁾ și având în vedere observațiile acestora,

având în vedere Acordul între statele AELS privind instituirea unei Autorități de Supraveghere și a unei Curți de Justiție ⁽³⁾, în special articolul 24,

întrucât:

având în vedere articolul 1 alineatul (2) din partea I și articolele 4 alineatul (4), 6, 7 alineatele (2), (3), (4), (5) și 14 din Partea II a Protocolului 3 la Acordul privind Autoritatea de Supraveghere și Curtea,

I. FAPTE**1. Procedura**

având în vedere Orientările ⁽⁴⁾ Autorității privind aplicarea și interpretarea articolelor 61 și 62 din Acordul SEE, în special capitolul 15 privind ajutorul în domeniul mediului,

Prin scrisoarea din data de 5 iunie 2003 din partea misiunii norvegiene către Uniunea Europeană, care transmitea mai departe o scrisoare din partea Ministerului Petrolului și Energiei din data de 4 iunie 2003, ambele primite și înregistrate de către Autoritate la data de 10 iunie 2003 (Doc. nr. 03-3705-A, înregistrat la cazul SAM 030.03006), autoritățile norvegiene au notificat modificări privind două sisteme curente de ajutor și anume, „Programul de subvenții pentru introducerea unei noi tehnologii energetice” și „Măsuri informatice și educaționale cu privire la eficiența energetică”, în temeiul articolului 1 alineatul (3) din partea I a Protocolului nr. 3 la Acordul privind Autoritatea de Supraveghere și Curtea.

⁽¹⁾ Denumită în continuare Autoritatea.

⁽²⁾ Denumit în continuare Acordul SEE.

⁽³⁾ Denumit în continuare Acordul privind Autoritatea de Supraveghere și Curtea.

⁽⁴⁾ Orientări privind aplicarea și interpretarea articolelor 61 și 62 din Acordul SEE și a articolului 1 din Protocolul nr. 3 la Acordul privind Autoritatea de Supraveghere și Curtea adoptat și emis de Autoritatea de Supraveghere a AELS la data de 19 ianuarie 1994, publicat în JO L 231, 3.9.1994, p. 1. Anexele SEE nr. 32, p. 1. Orientările au suferit ultimele modificări la data de 19 aprilie 2006. Acestea vor fi denumite în continuare Orientări privind ajutorul de stat.

⁽⁵⁾ JO C 196, 11.8.2005, p. 5.

Prin scrisoarea din data de 16 iunie 2003 (Doc. Nr. 03-3789-D), Autoritatea de Supraveghere a AELS (denumită în continuare „Autoritatea”) a adus la cunoștința autorităților norvegiene că, datorită faptului că sistemul fusese inițiat deja la data de 1 ianuarie 2002, adică înainte de notificare, măsura va fi evaluată ca „ajutor ilegal” în conformitate cu capitolul 6 din Normele Procedurale și de Fond ale Autorității în domeniul ajutorului de stat ⁽⁶⁾.

În urma diverselor schimburi de corespondență ⁽⁷⁾, prin scrisoarea din data de 18 mai 2005, Autoritatea a adus la cunoștința autorităților norvegiene decizia sa de a iniția procedura prevăzută la articolul 1 alineatul 2 din partea II a Protocolului nr. 3 la Acordul privind Autoritatea de Supraveghere și Curtea în ceea ce privește Fondul Energetic Norvegian.

Decizia Autorității nr. 122/05/COL de a iniția procedura a fost publicată în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene* și în suplimentul SEE al acestuia ⁽⁸⁾. Autoritatea a solicitat părților interesate să-și prezinte observațiile în legătură cu acest lucru. Autoritatea a primit o observație. Prin scrisoarea din data de 27 septembrie 2005 (cazul nr. 335569), Autoritatea a înaintat observația autorităților norvegiene pentru comentarii.

Prin scrisoarea din partea misiunii norvegiene către Uniunea Europeană din data de 15 iulie 2005, care transmitea mai departe o scrisoare din partea Ministerului Modernizării din data de 12 iulie 2005 și o scrisoare din partea Ministerului Petrolului și Energiei din data de 11 iulie 2005, autoritățile norvegiene și-au prezentat observațiile la decizia Autorității de a deschide procedura de investigație formală. Scrisorile au fost primite și înregistrate de Autoritate la data de 19 iulie 2005 (cazul nr. 327172).

Informații suplimentare, în special un raport specializat al First Securities, au fost prezentate de către autoritățile norvegiene la data de 6 octombrie 2005 (cazul nr. 345642). O reuniune a autorităților norvegiene și a Autorității a avut loc la data de 11 octombrie 2005. Prin emailul din 18 noiembrie 2005, autoritățile norvegiene au prezentat informații suplimentare (cazul nr. 350637). O reuniune cu autoritățile norvegiene a avut loc la data de 13 februarie 2006. Informații suplimentare au fost înaintate de către autoritățile norvegiene la data de 8 martie 2006 (cazul nr. 365788).

⁽⁶⁾ Capitolul 6 a fost ulterior suprimat în urma Deciziei Autorității nr. 195/04/COL din 14 iulie 2004. Definiția ajutorului ilegal poate fi găsită în prezent la articolul 1 litera (f) din partea II a Protocolului nr. 3 la Acordul privind Autoritatea de Supraveghere și Curtea.

⁽⁷⁾ Pentru informații detaliate privind diversele schimburi de corespondență între autoritățile norvegiene și Autoritate, se face trimitere la decizia Autorității de a deschide procedura de investigație formală nr. 122/05/COL, a se vedea nota de subsol nr. 5 de mai sus.

⁽⁸⁾ A se vedea nota de subsol nr. 5 de mai sus.

2. Descrierea măsurilor de sprijin din cadrul Fondului Energetic

În cadrul notificării introduse, guvernul Norvegiei a anunțat modificări privind cele două sisteme existente în domeniul energiei ce funcționau din 1978/79 sub egida NVE, Direcția pentru resursele de apă și energie din Norvegia. Primul sistem era „Programul de subvenții pentru introducerea unei noi tehnologii energetice”, prin care guvernul norvegian oferea sprijin pentru investiții în vederea introducerii unei tehnologii inovatoare privind energia regenerabilă. Al doilea sistem, „Măsuri informaționale și educaționale în domeniul eficienței energetice”, se referă la sprijinul acordat companiilor și cursurilor privind eficiența energetică în domeniile industriei, comerțului și gospodăriilor. Sistemele erau finanțate prin alocații bugetare. Cele mai importante modificări notificate ale sistemelor aveau în vedere:

2.1 fuziunea sistemelor în cadrul unui alt mecanism de finanțare, Fondul Energetic;

2.2 o metodă diferită de finanțare a sistemelor prin stabilirea – pentru toate măsurile sprijinite de Enova – a unei taxe pe tarifele de distribuție a energiei electrice ⁽⁹⁾ în completarea finanțărilor de la bugetul statului ce vor exista în continuare; și

2.3 administrarea Fondului Energetic de către organismul administrativ nou înființat Enova. De asemenea, au fost adoptate dispoziții noi și un acord între statul norvegian și Enova. Aceste noi dispoziții trebuie să garanteze că măsurile de sprijin ating anumite obiective identificate recent în domeniul politicii energiei.

ad 2.1 Fuziunea celor două sisteme de sprijin

La data de 1 ianuarie 2002 a fost înființat Fondul Energetic, iar cele două sisteme menționate anterior au fuzionat în cadrul acestui Fond. Fondul Energetic funcționează asemenea unui mecanism de finanțare pentru măsurile de sprijin ce continuă sub noul regim.

ad 2.2 Noua metodă de finanțare a Fondului Energetic

Întrucât sistemele existente erau finanțate prin subvenții de la bugetul statului, Fondul Energetic nou înființat este finanțat atât prin subvenții de la bugetul statului, cât și prin intermediul unei taxe pe tarifele de distribuție a energiei electrice (nu este vorba de o taxă privind producția de energie electrică în sine).

⁽⁹⁾ Conform autorităților norvegiene, aceasta taxă a fost introdusă în 1990 în timpul dereglementării pieței energiei electrice. Înainte de 2002, companiile de distribuție au reușit prin intermediul acestei taxe să își acopere costurile legate de informațiile despre eficiența energetică.

Această taxă este prevăzută de Regulamentul privind Fondul Energetic al Ministerului Petrolului și Energiei din data de 10 decembrie 2001⁽¹⁰⁾. În conformitate cu secțiunea 3, coroborată cu secțiunea 2a) din Regulamentul privind Fondul Energetic, orice companie care a primit autorizație în conformitate cu secțiunea 4-1 din Legea privind energia electrică⁽¹¹⁾ („*omsetningskonesjoner*”), în momentul taxării utilizatorului final pentru folosirea de energie electrică furnizată de rețea, va adăuga la factură 1 øre/kWh (mărit de la data de 1 iulie 2004 de la 0,3 øre/kWh) suplimentar pentru fiecare folosire (vezi de asemenea secțiunea 4-4 din Legea privind energia electrică).

Compania autorizată va contribui astfel la Fondul Energetic cu 1 øre/kWh înmulțit cu cantitatea de energie pentru care utilizatorul final din rețeaua de distribuție este taxat. Cum se poate vedea în tabelul de la secțiunea I.7 din prezenta decizie, Fondul Energetic a fost finanțat din ce în ce mai mult doar de această taxă. Totuși, acest lucru nu exclude posibilitatea ca Fondul Energetic să primească din nou în decursul următorilor ani alocări bugetare.

ad 2.3 Administrarea Fondului Energetic de către Enova

La data de 22 iunie 2001, a fost înființată Enova SF⁽¹²⁾. Enova este un organism administrativ, având organizarea unei întreprinderi de stat (*statsforetak*, SF)⁽¹³⁾. Enova este deținută de statul norvegian prin Ministerul Petrolului și Energiei. Enova funcționează de la 1 ianuarie 2002, adică data la care a fost instituit Fondul Energetic.

Principala misiune a Enova este punerea în aplicare a sistemelor de sprijin, administrarea Fondului Energetic și atingerea obiectivelor privind politica din domeniul energiei aprobate de Parlamentul norvegian în 2000. Aceste misiuni principale sunt menționate mai detaliat în Acordul dintre statul norvegian (Ministerul Petrolului și Energiei) și Enova SF (denumit în continuare „Acordul”)⁽¹⁴⁾. Potrivit descrierii proprii a Enova, „înființarea Enova SF semnalează o schimbare în organizarea și implementarea eficienței energetice și politicii privind energia regenerabilă”.

⁽¹⁰⁾ „*Forskrift om innbetaling av påslag på nettariffen til Energifondet*” (regulament referitor la plata unei taxe pe tariful distribuției energiei electrice către Fondul Energetic, denumit în continuare „Regulament privind Fondul Energetic”).

⁽¹¹⁾ *Lov av 29 Juni 1990 nr. 50 om produksjon, omforming, overføring, omsetning og fordeling av energi m.m. energiloven*.

⁽¹²⁾ Planuri inițiale în vederea înființării unui organism central care să se ocupe de măsuri privind eficiența energetică fuseseră prezentate de un comitet specializat încă din 1998, NOU 1998:11. Guvernul norvegian a preluat această idee în cartea albă St.meld.nr.29 (1998-99). Schimbarea NVE în Fondul Energetic a fost prezentată în final în cadrul bugetului fiscal pentru anul 2001, St.prp.nr.1 (2000-2001).

⁽¹³⁾ *Lov av 30 August 1991 om statsforetak*.

⁽¹⁴⁾ Acordul revizuit din 22 septembrie 2004, „*Avtale mellom den norske stat v/Olje- og energidepartementet og Enova SF om forvaltningen av midlene fra Energifondet i perioden 2002-2005*”.

3. Cadrul legal național pentru măsurile de sprijin

Cadrul național legal pentru măsurile de sprijin îl reprezintă decizia Parlamentului din 5 aprilie 2001⁽¹⁵⁾, având la bază o propunere din partea Ministerului Petrolului și Energiei din 21 decembrie 2000⁽¹⁶⁾. Decizia Parlamentului modifică Legea nr. 50 privind energia din 29 iunie 1990 (*Energiloven*). Principalele misiuni ale Enova sunt specificate în Acordul menționat anterior între Minister și Enova.

Noul regulament nr. 1377 adoptat la data de 10 decembrie 2001 comportă o relevanță suplimentară în ceea ce privește taxa pe tariful distribuției energiei electrice (*Forskrift om innbetaling av påslag på nettariffen til Energifondet*). Un regulament privind Fondul Energetic (*Vedteker for energifondet*) plasează Fondul Energetic sub patronajul Ministerului Petrolului și Energiei și stipulează administrarea acestuia de către Enova.

4. Obiectivul măsurii de ajutor

Instituirea schemelor fuzionate în cadrul Fondului Energetic nou stabilit și al organismului administrativ Enova a fost realizată cu scopul obținerii unei gestionări mai eficiente a fondurilor publice pentru măsuri de economisire a energiei și pentru producerea unei energii nedăunătoare mediului. Enova și Fondul Energetic trebuie să realizeze noile obiective în domeniul energiei adoptate de către Parlament⁽¹⁷⁾.

În conformitate cu Acordul menționat mai sus, economisirea de energie și noua energie nedăunătoare mediului vor însuma împreună la sfârșitul anului 2010 un minimum de 12 TWh, din care

- un minimum de 4 TWh va rezulta în urma accesului mai larg la încălzirea pe bază de apă bazată pe noi surse de energie regenerabilă, pompe de căldură și încălzire termală, și
- un minimum de 3 TWh va rezulta în urma folosirii sporite a energiei eoliene.

Acordul stipulează ca obiectiv secundar contribuția prin resursele Fondului la economisirea de energie și la noi tipuri de energie nedăunătoare mediului care vor însuma un minimum de 5,5 TWh (inițial 4,5 TWh) până la sfârșitul anului 2005. Sprijinind noi forme de energie regenerabilă și contribuind la economisirea energiei, Norvegia tinde de asemenea să devină mai puțin dependentă de sursa predominantă folosită pentru producerea energiei electrice, hidroenergia. Cifrele de mai jos, comunicate de către autoritățile norvegiene, indică dependența actuală a Norvegiei de hidroenergie, în ciuda folosirii sporite a energiei eoliene și a electricității termale din ultimii ani.

⁽¹⁵⁾ *Odelstingets vedtak til lov om endringar i lov 29. juni 1990 nr. 50 om produksjon, omforming, overføring, omsetning og fordeling av energi m.m. (energilova)*. (Besl.O.nr.75 (2000-2001), jf. Innst.O.nr.59 (2000-2001) og Ot.prp.nr.35 (2000-2001).

⁽¹⁶⁾ Ot.prp.nr.35 (2000-2001).

⁽¹⁷⁾ A se vedea nota de subsol nr. 15 de mai sus.

Tabelul 1

Producția, consumul, importul și exportul de energie electrică în Norvegia, exprimate în GWh, 2000-2005

	2000	2001	2002	2003	2004	ianuarie-mai 2005
Producția totală	142 816	121 608	130 473	107 273	110 427	60 976
Hydroenergie	142 289	121 026	129 837	106 101	109 280	na
Energie eoliană	31	27	75	220	260	na
Electricitate termală	496	555	561	952	887	na
Consum	123 761	125 206	120 762	115 157	121 919	56 665
Import	1 474	10 760	5 334	13 471	15 334	1 923
Export	20 529	7 162	15 045	5 587	3 842	6 234
Import net	- 19 055	3 598	- 9 711	7 884	11 492	- 4 311
Import net/consum	0,0 %	2,9 %	0,0 %	6,8 %	9,4 %	0,0 %
Export net/consum	15,4 %	0,0 %	8,0 %	0,0 %	0,0 %	7,6 %

5. Sistemul Fondului Energetic notificat**5.1 Observații generale asupra Fondului Energetic**

Enova poate oferi sprijin pentru investiții atât pentru sisteme de economisire a energiei, pentru producerea și folosirea surselor de energie regenerabilă, cât și ajutor financiar în investițiile inițiale pentru noi tehnologii în domeniul energiei.

Nivelul subvenției este determinat printr-o evaluare tehnică și financiară a fiecărui proiect. Este acordată prioritate proiectelor care sunt capabile să genereze cea mai mare cantitate de kilowatt-oră (kWh), economisit sau produs per NOK subvenționată. Rezultă astfel o competiție a proiectelor pentru obținerea de fonduri publice, scopul fiind alegerea celor mai eficiente proiecte.

Solicitățile de propuneri de proiecte sunt anunțate în principalele ziare naționale sau regionale cel puțin de două ori pe an, iar pentru majoritatea programelor, de patru ori pe an.

5.2 Energia regenerabilă**Proiecte eligibile**

În ceea ce privește sprijinul financiar pentru investiții în vederea producerii și folosirii energiei regenerabile, Norvegia sprijină proiectele energetice care sunt definite la articolul 2 din Directiva 2001/77/CE⁽¹⁸⁾ ca fiind surse de energie regenerabilă (vezi punctul 7 din Orientările Autorității privind ajutorul de stat, referitoare la ajutorul pentru protecția mediului, denumite în continuare „Orientări privind mediul” care se referă la energia

eoliană și solară, energia geotermală, energia valurilor, energia curenților de apă și instalațiile hidroelectrice cu o capacitate de sub 10 MW și biomasa). Hidroenergia, care reprezintă în Norvegia, după cum s-a explicat, sursa tradițională folosită pentru producerea electricității, nu a beneficiat până în prezent de nici un sprijin⁽¹⁹⁾. Fondurile privind introducerea gazelor naturale nu fac parte din Fondul Energetic⁽²⁰⁾.

Enova consideră că următoarele proiecte pot beneficia de sprijin în termeni generali: energia eoliană, bioenergia, energia curenților de apă, energia geotermală, energia oceanică a valurilor. Energia solară include soluții pentru instalații solare pasive integrate în clădiri, sisteme de încălzire solară și producerea energiei FV (fotovoltaice).

În ceea ce privește noțiunea de „bioenergie”, autoritățile norvegiene au stabilit că acest termen este folosit pentru energia regenerabilă (electricitate sau căldură) ce are la bază biomasa, așa cum este definită în Directiva 2001/77/CE. Bioenergia este o noțiune mai largă decât biomasa și acoperă de exemplu proiecte ce convertesc biomasa în electricitate și/sau căldură, spre deosebire de proiectele privind biomasa care se referă doar la producerea și procesarea biomasei în sine. Astfel de proiecte sunt dependente de investiții suplimentare pentru rezerve și pentru realizarea capacității maxime bazate pe alte surse de energie. Așadar, costurile investițiilor în aceste proiecte pot include nu doar biomasa, dar și alte surse de energie în afara acesteia. Autoritatea înțelege faptul că pot exista situații în care bioenergia să reprezinte doar o parte din biomasa.

⁽¹⁹⁾ Regulamentul privind Fondul Energetic (*Vedteker for Energifondet*, alineatul 4) precizează că Fondul Energetic trebuie folosit în scopul economisirii energiei, producerii de energie regenerabilă și de alte tipuri de energie compatibile cu mediul.

⁽²⁰⁾ A se vedea Decizia Autorității 302/05/COL, care a aprobat un sistem de ajutor pentru cercetare și dezvoltare în domeniul tehnologiei gazelor.

⁽¹⁸⁾ JO L 283, 27.10.2001, p. 33. Directiva în sine nu a fost inclusă în Acordul SEE.

Autoritățile norvegiene au specificat că noțiunea de „utilizare” a surselor de energie regenerabilă va include situațiile în care investițiile sunt făcute pentru producția internă, atunci când producătorul și consumatorul reprezintă aceeași entitate (este deseori cazul producerii de căldură).

Calcularea sprijinului financiar – metoda de calcul a valorii actualizate nete

Enova calculează sprijinul financiar ce poate fi acordat unui proiect ca fiind valoarea actualizată redusă a diferenței dintre costurile curente de producție ale proiectului și veniturile curente, în funcție de prețul de pe piață al sursei de energie respective. Cu alte cuvinte, ea folosește metoda de calcul a valorii actualizate nete (numită în continuare calculul NPV).

Prețul pieței pentru energia relevantă

În vederea alegerii prețului de piață, autoritățile norvegiene disting trei situații diferite:

În primul rând, acestea au în vedere cazul producerii de energie regenerabilă care este introdusă în rețeaua de transmisie și concurează astfel cu producerea tradițională de electricitate, așa cum este cotată la bursa de energie Nordpool. Este cazul energiei eoliene, bioenergiei, a deșeurilor, energiei solare, a curenților de apă și a valurilor oceanice iar prețul cotat la Nordpool servește ca referință. La bursa de energie Nordpool, atât cursurile spot, cât și cursurile la termen pot fi observate pe o perioadă de până la trei ani. Întrucât investițiile au la bază așteptările privind prețurile viitoare pentru electricitate, Enova are în vedere contractele la termen ce sunt negociate zilnic. Pentru a evita fluctuațiile întâmplătoare ale prețurilor, se folosește o medie pe șase luni a ultimelor viitoare contracte negociabile. Prețul este cotat la data de prezentare a proiectului, care are loc de patru ori pe an.

Al doilea caz se referă la căldura urbană, care este distribuită printr-o rețea locală fiind în competiție cu încălzirea cu ajutorul combustibililor minerali sau electrică. În această situație, Enova are în vedere prețul real din contract⁽²¹⁾ plătit de către consumator (prețul energiei obișnuite – obținută din combustibili minerali și electricitate).

Al treilea scenariu se referă la producerea de energie care nu alimentează nici o rețea (de exemplu: generator de energie la fața locului ce are la bază abur rezidual care nu alimentează rețeaua energetică). În acest caz este folosit prețul pe care îl suportă utilizatorul final, incluzând taxele.

⁽²¹⁾ Marii consumatori profită deseori de pe urma reducerilor datorită contractelor de aprovizionare cu mari cantități. Acest lucru este avut în vedere de Enova atunci când se compară prețurile surselor de energie concurente.

Elementul declanșator

Obiectivul sistemului de ajutor este încurajarea investițiilor în tipuri de energie regenerabilă care în alte condiții nu ar avea loc, întrucât prețul energiei care poate fi obținut pe piață nu acoperă costurile și astfel valoarea actualizată netă este negativă. Din această cauză, după cum susțin autoritățile norvegiene, subvenția va compensa doar costurile suplimentare de producție a energiei regenerabile. Mai mult, sprijinul financiar acordat de Enova nu va depăși suma considerată necesară pentru declanșarea proiectului, adică pentru încurajarea unei decizii pozitive în ceea ce privește investiția.

În orice caz, atunci când Fondul Energetic și Enova au fost înființate, nu au existat, după cum informează Autoritatea, specificări precise în legătură cu momentul în care se consideră că factorul declanșator a acționat. De exemplu, nu s-a specificat când proiectul va atinge – cu sprijinul Fondului Energetic – valoarea actualizată netă zero. Într-adevăr, au fost efectuate analize pentru stabilirea momentului în care proiectul ar trebui să devină rentabil. Totuși, nu au fost stabilite limite explicite care să împiedice sprijinul de stat să depășească acest nivel. După cum vom vedea mai departe, în decizia Autorității de a deschide procedura formală de investigație, în unele cazuri sprijinul financiar acordat de Enova ar fi condus la sprijinirea proiectului, care a determinat la rândul său o valoare actualizată netă pozitivă⁽²²⁾.

Odată ce proiectele obțin sprijin financiar, Enova și beneficiarul ajutorului încheie un contract care reglementează condițiile în care va avea loc plata. Plățile pot fi modificate în funcție de reducerile de prețuri în timpul perioadei de desfășurare a proiectului. După realizarea investiției se efectuează o analiză comparativă între costurile reale și costurile estimate inițial în proiect. Dacă acești factori diferă în avantajul inițiatorului proiectului, Enova poate reduce sprijinul financiar pentru a corespunde structurii costului real⁽²³⁾.

Rentabilitatea echitabilă a capitalului

Principala cerință pentru declanșarea proiectului include rentabilitatea echitabilă a capitalului. Rata de actualizare folosită a fost stabilită la 7 % pe an (rata nominală, înainte de impozitare) pentru toate proiectele la care au fost adăugate câteva procente ca o primă de risc. Guvernul norvegian a afirmat că Enova își va baza analiza pe valori teoretice propuse în rapoarte publice efectuate de instituții guvernamentale recunoscute în Norvegia, conform cărora prima de risc se va situa între 2,5 % și 4,5 %, în funcție de tipul de energie și de proiect.

⁽²²⁾ A se vedea exemplul de la pagina 7 privind decizia Autorității de a deschide procedura de investigație formală (decizia 122/05/COL) și pagina 9, în special nota nr. 17.

⁽²³⁾ În viziunea Autorității nu este prevăzută o mărire a ajutorului în cazul în care inițiatorul proiectului este dezavantajat.

5.3 Măsuri de economisire a energiei

În conformitate cu sistemul notificat⁽²⁴⁾, sprijinul pentru investiții în măsuri de economisire a energiei este calculat folosind aceeași metodă de calcul a valorii actualizate nete folosită pentru proiectele privind energia regenerabilă.

5.4 Noi tehnologii energetice

Din această categorie, Enova sprijină tehnologiile care necesită încă dezvoltare și care trebuie încă testate înainte de a deveni viabile din punct de vedere economic, deși au trecut de etapa de proiecte de cercetare și dezvoltare prevăzută la capitolul 14 privind ajutorul în domeniul cercetării și dezvoltării din Orientările Autorității privind ajutorul de stat. Exemple de astfel de tehnologii sunt instalațiile pentru energia valurilor și a curenților de apă. Proiectele pot fi legate de obținerea eficienței energetice sau de încurajarea producerii de energie regenerabilă.

În timpul investigației formale, autoritățile norvegiene au stabilit că această categorie poate fi considerată o subcategorie a sprijinului pentru investiții în producerea de energie regenerabilă și în economisirea energiei descrisă anterior. În trecut, 95,3 % din proiectele sprijinite din această categorie se refereau la producerea de energie regenerabilă iar 4,3 % la măsuri de economisire a energiei⁽²⁵⁾.

Enova a semnat un acord cu Consiliul pentru cercetare din Norvegia privind „introducerea de soluții inovatoare în domeniul energiei” pentru economisirea energiei și producerea încălzirii prin energie solară și biomasă. Conform autorităților norvegiene, acest acord nu reprezintă un nou sistem de ajutor, ci doar o mai mare concentrare pe un domeniu unde se așteaptă efecte de sinergie în urma cooperării dintre Enova și Consiliul pentru cercetare. Conform autorităților norvegiene, acest mecanism funcționează asemenea unei porți de intrare comune pentru proiecte care sunt fie într-un stadiu precompetitiv (și pot astfel primi sprijin din partea Consiliului pentru cercetare), fie pot genera venituri (fiind astfel eligibile de a primi sprijin din partea Enova). Proiectul nu va primi fonduri din partea ambelor agenții de sprijin. Totuși, autoritățile norvegiene subliniază că, în orice eventualitate, regulile de cumulare garantează că secțiunea G(66) a Orientărilor privind mediul trebuie respectată. Această secțiune a Orientărilor privind mediul prevede că sprijinul financiar conform acestor orientări nu poate fi combinat cu alte forme de ajutor de stat în sensul articolului 61 alineatul 1 din Acordul SEE, dacă astfel de combinații determină o intensitate a ajutorului mai mare decât cea stabilită în Orientările privind mediul.

Întrucât doar proiectele generatoare de venituri sunt sprijinite de Enova, acesta din urmă folosește metoda de calcul a valorii

⁽²⁴⁾ A se vedea, totuși, sugestia autorităților norvegiene pentru administrarea măsurilor de economie a energiei, secțiunea I.9.2 din această Decizie.

⁽²⁵⁾ În privința celor 0,4 % rămase, autoritățile norvegiene au specificat că acestea se referă la costurile suportate de Enova pentru administrarea unor astfel de candidaturi de proiecte.

actualizate nete menționate mai sus și pentru asistența proiectelor privind noi tehnologii. Veniturile proiectelor se bazează pe generarea de electricitate și încălzire pentru vânzare care, conform autorităților norvegiene, constituie un venit care acordă viabilitate proiectelor în ceea ce privește calculul valorii actualizate nete.

5.5 Auditurile energetice

De asemenea, Enova oferă gratis întreprinderilor **servicii de consiliere și consultanță** pentru obținerea eficienței energetice. Scopul acestui sprijin este de a mări numărul de întreprinderi care efectuează audituri energetice și analize și de a le ajuta să reducă costurile respective. Așa cum a fost notificat, aceste servicii nu au avut limite de ajutor sub un prag minim sau limite în a sprijini întreprinderi mici și mijlocii. Acestea au fost orientate spre anumite întreprinderi. În textul programului pentru 2003, grupurile vizate erau descrise ca fiind proprietari de imobile private sau publice cu o suprafață totală de peste 5 000 de metri pătrați, întreprinderi industriale și proprietari de terenuri mari. Cât despre anul 2003, Enova a acordat capital firmelor pentru a achiziționa astfel de servicii de consultanță și consiliere, ea însăși oferindu-le mai puțin.

Autoritățile norvegiene subliniază că sprijinul oferit în cadrul acestor programe ar trebui diferențiat de măsurile educaționale și de instruire. Se întâmplă acest lucru întrucât fondurile se îndreaptă direct la companii pentru efectuarea de audituri și analize energetice și pentru identificarea fie a investițiilor în domeniul economisirii de energie, fie a schimbărilor comportamentale în cadrul întreprinderilor. Autoritatea va avea în vedere acest sprijin separat în prezenta decizie. Autoritățile norvegiene susțin mai departe că programele sunt similare cu auditurile energetice din cadrul unui program finlandez aprobat de Comisie⁽²⁶⁾.

În trecut, subvențiile acordate ar fi putut acoperi până la 50 % din costurile eligibile. Conform autorităților norvegiene, din ianuarie 2004, doar 40 % din costurile eligibile au fost acoperite.

5.6 Programe informatice și educaționale în domeniul eficienței energetice

Enova deține o linie telefonică de informare prin care sunt oferite gratis sfaturi și informații oricărei persoane interesate de obținerea unei mai mari eficiențe energetice. Întrucât Enova nu are capacitatea de a administra ea însăși aceste activități, autoritățile norvegiene afirmă aceste servicii au fost cumpărate în conformitate cu regulamentul public în cauză. Enova nu oferă confidențialitate în ceea ce privește beneficiarii sfaturilor și informațiilor acordate.

⁽²⁶⁾ N 75/2002 – Finlanda, *Modificarea programului de asistență pentru sectorul energetic*.

Până la data de 1 ianuarie 2003, Enova a oferit un program intens mediatizat prin care cereri privind eficiența energetică care necesitau analize concrete **la fața locului** în gospodării și întreprinderi, au fost gestionate de douăzeci de centre regionale de eficiență care reprezentau Enova în acest domeniu. Asistența era oferită gratis iar pentru fiecare cerere erau alocate aproximativ două ore. Autoritățile norvegiene susțin că Enova nu s-a bucurat de discreție în privința beneficiarilor acestui serviciu.

În ceea ce privește **măsurile educaționale**, următoarele programe merită menționate. Autoritățile norvegiene subliniază importanța concurenței în rândul ofertanților și eficacitatea costurilor proiectelor.

Până la data de 1 ianuarie 2005 Enova a oferit un program ⁽²⁷⁾ pentru dezvoltarea materialelor didactice și a conceptelor de instruire pentru stimularea și conservarea cunoștințelor privind energiile regenerabile în cadrul companiilor. Programul a fost organizat sub forma unei licitații, iar Enova a plătit 50 % din costurile totale de dezvoltare ale proiectului. Obiectivul programului a fost stimularea dezvoltării materialului didactic privind eficiența energetică (cărți, software, etc.) dar și sprijinul pentru dezvoltarea cursurilor în domeniul energiei, e.g. în cadrul colegiilor, universităților sau inițiate de către sindicate, etc. Programul a fost deschis instituțiilor publice, private și non profit. Textul pentru anul 2003 și anul 2004 conținea o listă de priorități (e.g. proiecte pentru domeniul construcțiilor, proiecte privind parteneriate publice/private și proiecte ce trebuiau comercializate până la data de 1 August 2003). Pentru programul din anul 2003, educația suplimentară a fost concepută în special pentru universități, sindicate, organizații comerciale și operatori educaționali privați (faza 1) și arhitecți, furnizori, antreprenori, și alte tipuri de personal care lucrează cu sisteme energetice în imobile comerciale (faza 2) sau orientată spre domeniul construcțiilor (textul programului din 2004).

În scopul promovării programului educațional din 2004, Enova a oferit un program pentru **dezvoltarea cursurilor educaționale în domeniul energiei pentru personalul tehnic și pentru ingineri**. Acesta a fost organizat printr-o licitație. Enova a plătit cursul doar pentru primele 50 de persoane care l-au urmat. Conform autorităților norvegiene, acest sprijin financiar a fost oferit direct indivizilor și nu direct întreprinderilor.

Programele privind materialele didactice menționate mai sus s-au încheiat la data de 31 decembrie 2004. Conform autorităților norvegiene, noi programe vor fi notificate Autorității. În total, aproximativ 33 de proiecte au beneficiat de sprijinul acestui program. Autoritățile norvegiene afirmă că unele proiecte s-ar putea clasa sub pragul *de minimis*. Mai mult, o

⁽²⁷⁾ Programul a fost denumit „concepte privind materialele didactice și educația” în anul 2003 și și-a schimbat numele în „program educațional” în anul 2004.

parte din sprijin a fost acordat instituțiilor din sectorul public, universităților și altor instituții educaționale și organizațiilor non profit. Autoritățile norvegiene susțin că, în ceea ce privește aceste instituții, sprijinul oferit de către Enova nu avut în vedere activitatea economică desfășurată de către o întreprindere care intră sub incidența articolului 61 alineatul (1) din acordul SEE, ci mai degrabă, sprijinul unei activități educaționale.

Programul în sine nu conținea nicio restricție conform căreia sprijinul trebuie acordat numai anumitor instituții sau activități. De asemenea, nu prevedea ca sprijinul să nu depășească pragul *de minimis* cum a fost stipulat în Actul de la numărul 1 litera (e) din Anexa XV din acordul SEE ⁽²⁸⁾. De asemenea sprijinul nu se limita doar la întreprinderi mici și mijlocii ⁽²⁹⁾, cum este menționat în Actul de la numărul 1 litera (f) din Anexa XV din acordul SEE, nici nu era structurat astfel încât să îndeplinească cerințele Actului de la numărul 1 litera (d) din Anexa XV din acordul SEE ⁽³⁰⁾ (ajutor pentru training).

Mai mult, Enova desfășoară un program pentru îmbunătățirea **capacităților de planificare a energiei în cadrul municipalităților locale**, în special planificarea publică și a suprafețelor în conformitate cu Actul privind Planificarea și Construcțiile din Norvegia. Programul, oferit gratis, vizează pe cei care iau decizii la nivel înalt și personalul tehnic din municipalități. Autoritățile norvegiene susțin că Enova efectuează o evaluare pentru a stabili dacă municipalitatea oferă un serviciu în concurență cu alți operatori de pe piață. Dacă se întâmplă acest lucru, o astfel de activitate nu va fi sprijinită.

6. Beneficiarii/intensitatea ajutorului privind sprijinul financiar pentru producerea de energie regenerabilă

Investigația Autorității are în vedere o schemă de ajutor în desfășurare. Astfel, identificarea potențialilor beneficiari ai ajutorului nu poate fi stabilită în această Decizie, fiind doar orientativă. În scrisoarea din data de 15 iulie 2005, autoritățile norvegiene au identificat până la sfârșitul anului 2004, 236 de beneficiari de audituri energetice și de sprijin pentru investiții (acesta din urmă fiind acordat atât pentru producerea de energie regenerabilă cât și pentru măsuri de economisire a energiei), care au primit ajutor de stat care depășea pragul *de minimis* și

⁽²⁸⁾ Regulamentul Comisiei privind Integrarea (CE) Nr. 69/2001 din 12 ianuarie 2001 privind aplicarea articolelor 87 și 88 din tratatul CE referitor la ajutorul *de minimis*, JO L 10, 13.1.2001, p. 30, în cadrul Acordului SEE.

⁽²⁹⁾ Regulamentul Comisiei privind Integrarea (CE) Nr. 70/2001 din 12 ianuarie 2001 privind ajutorul acordat întreprinderilor mici și mijlocii, JO L 10, 13.1.2001, p. 33, modificat de Regulamentul Comisiei (CE) Nr. 364/2004 din 25 februarie 2004, JO L 63, 28.2.2004, p. 22, din cadrul Acordului SEE.

⁽³⁰⁾ Regulamentul Comisiei privind Integrarea (CE) Nr. 68/2001 din 12 ianuarie 2001 privind aplicarea articolelor 87 și 88 din Tratatul CE referitor la ajutorul pentru training, JO L 10, 13.1.2001, p. 20, modificat de Regulamentul Comisiei (CE) Nr. 363/2004 din 25 februarie 2004, JO L 63, 28.2.2004, p. 20, în cadrul Acordului SEE.

care nu constituia sprijin acordat instituțiilor publice pentru îndeplinirea funcțiilor publice. Autoritățile norvegiene au identificat mai departe 33 de proiecte sprijinite în cadrul programului privind educația/materialele didactice.

Autoritățile norvegiene susțin că alte 875 de proiecte estimate au în vedere fie sprijinul instituțiilor publice, fie sprijinul pentru achiziționarea de către Enova a unui anumit serviciu în conformitate cu regulamentul privind achizițiile publice.

În ceea ce privește proiectele pentru energie regenerabilă, autoritățile norvegiene au prezentat următorul tabel care indică intensitatea ajutorului care are la bază costurile totale de investiție pentru proiectele privind energia regenerabilă acordate între anii 2002-2004.

Energie regenerabilă	Intensitatea ajutorului în % din costurile totale de investiție, sprijin calculat conform metodei valorii actualizate nete		
	Numărul proiectelor	Media	Maximum
Eoliană	10	23 %	68 %
Termoficarea	19	20 %	31 %
Bioenergia	31	20 %	50 %
Regenerabilă nouă	1	25 %	25 %

7. Bugetul și durata

Acordul 2002-2005 (a se vedea mai sus secțiunea I.2.3 din această decizie) a fost prelungit până la sfârșitul anului 2006. Este preconizat că acordul va fi prelungit mai departe până la data de 31 decembrie 2010. Autoritățile norvegiene au prezentat o privire de ansamblu a planului bugetar:

	Bugetul statului milioane NOK	Impozit pe tarif milioane NOK	Buget total milioane NOK	Buget total milioane EUR ⁽¹⁾
2002	270	161	431	57,3
2003	259	192	451	56,4
2004	60	470	530	63,3
2005	0	650	650	79,3

⁽¹⁾ Cursurile de schimb (NOK/Euro) folosite de autoritățile norvegiene: 2002:7.51, 2003:8.00, 2004:8.37, 2005:8.20.

8. Cumularea

În ceea ce privește cumularea sprijinului financiar acordat de Enova cu alte tipuri de sprijin guvernamental, Autoritatea observă că, în principiu, proiectele ar putea primi ajutor și din partea altor surse. Autoritățile norvegiene au afirmat în notificare că se vor asigura ca ajutorul acordat să nu depășească pragul prevăzut în secțiunea G. alineatul 66 din Orientările privind mediul. Cum am menționat anterior, această secțiune stipulează că ajutorul autorizat de Orientările privind mediul nu pot fi combinate cu alte forme de ajutor din partea statului atât timp cât această interferare conduce la o intensitate a ajutorului mai mare decât cea stabilită în Orientările privind mediul. Candidații au obligația de a informa Enova în privința altor candidaturi prezentate pentru ajutoare guvernamentale suplimentare.

9. Modificări propuse de către autoritățile norvegiene

Având ca scop compatibilitatea sistemului cu Orientările privind mediul, autoritățile norvegiene au sugerat anumite modificări pentru acest sistem, descrise mai jos. În timpul investigației Autorității, autoritățile norvegiene au început punerea în aplicare a acestor modificări.

9.1 Modificări ale sprijinului pentru investiții privind producerea de energie regenerabilă

- (1) Norvegia va limita sprijinul pentru proiectele ce intră sub incidența definiției surselor de energie regenerabilă din articolul 2 litera a și b (pentru biomasă) din Directiva 2001/77/CE. Mai mult, nicio formă de sprijin nu va fi acordată pentru instalațiile hidroenergetice existente.
- (2) Cuantumul ajutorului va fi calculat după metoda valorii actualizate nete, bazate pe diferența între costurile de producție și prețul pieței. Ajutorul va fi acordat sub forma unei sume forfetare. Metoda de calcul aplicată este următoarea (demonstrată cu un exemplu dintr-un proiect real privind energia eoliană, sumele fiind exprimate în NOK):

Costul eligibil de investiție ⁽¹⁾	123 000 000
Producție kWh/an	45 700 000
Preț NOK/kWh	0,25
Venit anual ⁽²⁾	11 425 000
Cost de operare NOK/kWh	0,10
Cost de operare anual	4 570 000
Venit net anual	6 855 000
Anii de funcționare economică	25
Rentabilitatea capitalului	6,33 %
NPV	- 38 000 000
Ajutor pentru investiții	38 000 000

⁽¹⁾ Costurile de investiție apar la începutul anului 0.

⁽²⁾ Veniturile apar prima dată la începutul anului 1.

În raport cu sistemul notificat, metoda de calcul de mai sus se bazează pe costurile de investiție „eligibile”, și nu pe costurile totale. Conform celor afirmate de autoritățile norvegiene, costurile financiare, costurile diverse și costurile de asigurare nu sunt incluse în costurile eligibile, cel puțin nu începând cu 1 ianuarie 2004.

- (3) Prețul pieței pentru electricitate folosit în calculul de mai sus va fi prețul relevant luat de pe Nordpool. În cazul termoficării, acesta va fi prețul relevant pe care utilizatorul final de petrol sau electricitate (cel mai scăzut) îl întâmpină când este luată decizia privind ajutorul din partea statului. Dacă economia proiectului are la bază contracte ample ale clienților cu prețuri ce deviază de la prețul observabil al consumatorului final privind electricitatea și petrolul, prețul relevant va fi prețul din contract. În ceea ce privește producerea de electricitate neconectată la rețea, va fi folosit prețul utilizatorului final incluzând taxe.
- (4) Ajutorul poate acoperi o rentabilitate echitabilă a capitalului. Totuși, rata de reducere și prima de risc vor fi stabilite de către Enova pentru fiecare din energiile regenerabile respective prin intermediul unui specialist extern.

Trebuie remarcat că autoritățile norvegiene au prezentat Autorității un raport realizat de specialistul independent desemnat, First Securities ASA⁽³¹⁾. Specialistul a folosit un Model de Echilibru al Activelor Financiare⁽³²⁾ și a calculat rata discountului la 7 % pentru energia eoliană, 6 % pentru consumul de încălzire la distanță, bioenergie și respectiv energie. Calculul reprezintă un cadru ce permite agenției Enova să dezbată folosirea ratelor discountului de capital pentru proiectele individuale. În special așa-numita valoare beta poate fi mai mare, în funcție de riscul proiectului⁽³³⁾ și poate conduce la rate mai ridicate ale discountului.

Rata dobânzii și prima de risc vor fi revizuite și reactualizate anual de către autoritățile norvegiene. Dacă se ivesc schimbări neașteptate între reactualizările anuale ce afectează semnificativ rata discountului, autoritățile norvegiene vor efectua o modificare extraordinară în conformitate cu acestea. Totuși, acest lucru se întâmplă

doar în cazul în care exista suficiente motive pentru a crede în caracterul permanent al schimbării.

- (5) Costurile eligibile de investiție vor fi cele enumerate în Decizia Comisiei nr. 75/2002 - Finlanda⁽³⁴⁾. Autoritățile norvegiene afirmă că începând cu 1 ianuarie 2005 Enova a acceptat ca eligibile doar astfel de costuri.
- (6) Nu va fi acordat niciun ajutor în plus față de suma necesară pentru inițierea proiectului. Acest lucru înseamnă că în cazul unei valori actualizate nete negative, rezultată în urma unui calcul conform metodei actualizate nete, calcul în conformitate cu parametrii stipulați mai sus la numărul 2, sprijinul din partea statului va fi acordat numai pentru asigurarea că proiectul va atinge pragul de rentabilitate, i.e. aducerea valorii actualizate nete la valoarea zero.
- (7) Un proiect cu o rată calculată egală cu zero, sau cu o valoare actualizată netă pozitivă în lipsa ajutorului, nu va fi eligibilă pentru niciun ajutor.
- (8) Cu excepția sprijinului pentru biomasă, sprijinul acordat în cadrul acestui program nu trebuie să depășească pragul stipulat în cadrul secțiunii D.3.3.1 alineatul (54) din Orientările privind mediul. Secțiunea D.3.3.1 alineatul (54) din Orientările privind mediul limitează sprijinul la diferența între prețul pieței și costurile de producție limitată la amortizarea instalației, prin amortizarea instalației înțelegând doar costurile de investiție. Ajutorul poate acoperi de asemenea rentabilitatea echitabilă a capitalului, Norvegia fiind dovada că acest lucru este indispensabil având în vedere slaba concurență a anumitor surse de energie regenerabilă.

⁽³¹⁾ First Securities este un actor important pe piața valorilor mobiliare din Norvegia.

⁽³²⁾ O metodă ce indică riscul sistematic al rentabilității capitalului ca o funcție a riscului portofoliului pieței și riscul activului (proiectului) în cauză.

⁽³³⁾ Formula folosită de First Securities este $R_E = R_F + \beta (R_M - R_F)$, R_F fiind obligațiunile pe termen lung norvegiene, β reprezentând riscul proiectului individual, R_M fiind rentabilitatea portofoliului de piață, $(R_M - R_F)$ prima de risc a capitalului propriu. R_E este rentabilitatea capitalului investit.

⁽³⁴⁾ A) Costurile de pregătire și proiectare, B) costurile clădirilor, utilajelor și echipamentelor, costurile de instalare sau costurile suportate pentru activitățile de modificare sau reparare a clădirilor existente, utilaje și echipamente C) Până la 10 % din cheltuielile eligibile ale proiectelor, costuri necesare pentru cumpărarea de terenuri legate direct de investiții și pentru construirea cablurilor electrice. D) Costuri necesare pentru construcția unei țevi pentru conectarea la o rețea de termoficare. Costurile necesare pentru realizarea unei rețele de distribuție a căldurii sunt eligibile doar în cazul proiectelor de rețea ce implică tehnologi noi, E) Costuri pentru activitatea legată de ingineria civilă și de supravegherea construirii, F) Costurile pentru demolare și pregătirea terenului, G) Costuri legate de punerea în funcțiune și costuri legate de trainingul personalului operativ necesar pentru punerea în funcțiune. În acest context, punerea în funcțiune se referă la activitățile de operare, testare și adaptare a unității de sistem pentru întâia oară, în vederea asigurării că funcționează în concordanță cu performanța specificată, H) Costurile legate de răspândirea informațiilor legate de proiect, I) Costurile de monitorizare a investiției J) Costuri legate de studii de fezabilitate pentru diferite tipuri de proiecte (salariile participanților la proiect și costuri indirecte cu privire la muncă, echipamente, accesorii, software, călătorii, răspândirea informațiilor, alte cheltuieli directe sau de regie). Costurile de regie ale beneficiarului de ajutor, dobânzile plătite în timpul construcției, taxele de aderare și taxele deductibile nu vor fi eligibile. A se vedea nota 26 de mai sus.

- (9) În cadrul metodologiei Enova pentru calcularea nivelurilor de ajutor, cuantumul maxim al ajutorului acordat de Enova va fi limitat la costurile de investiție. Proiectele care generează o valoare negativă a EBITDA⁽³⁵⁾ în condiții normale de operare, la momentul investiției nu vor fi eligibile pentru acordarea niciunui ajutor. Rata dobânzii folosită în acest scop va fi rata dobânzii folosită de Enova, menționată la numărul 4 din secțiunea 9.I. din această Decizie.
- (10) În cea ce privește biomasa, se poate acorda ajutor de operare care depășește costurile de investiție. Totuși, nu se poate acorda sub nicio formă ajutor de operare care să depășească cuantumul prevăzut în secțiunea D.3.3.1 alineatul (55)⁽³⁶⁾ din Orientările privind mediul.
- (11) În cadrul sprijinului acordat de sistem, biomasa este definită ca fiind „partea biodegradabilă a produselor, deșeurilor și reziduurilor din agricultură (incluzând substanțe vegetale și animale), industria forestieră și ramurile acesteia, dar și partea biodegradabilă a deșeurilor industriale și municipale” (a se vedea articolul 2 alineatul (b) din Directiva 2001/77/CE). În cazul bioenergiei care folosește alte surse decât biomasa, ajutorul operativ stipulat mai sus la numărul (10) va fi acordat numai pentru partea care conține biomasa. Sprijinul celorlalte părți a fost limitat la sprijinul pentru investiție, definit la numărul (5).
- (12) Programul va fi limitat până la data de 1 ianuarie 2011.
- Autoritățile norvegiene au prezentat de asemenea următoarele date privind costurile operative pentru informații privind producerea de energie regenerabilă și convențională:

Costuri totale de operare, NOK/kWh

Tehnologie	Costuri de operare și întreținere	Combustibil	Costuri totale de operare
Cifre din raportul IEA: Costurile estimate pentru generarea electricității actualizare 2005			
Cărbune	0,034-0,068	0,076-0,152	0,11-0,22
Gaz	0,023-0,031	0,187-0,249	0,21-0,28
Producția combinată de căldură și energie			0,17-0,44
Cifre din raportul NVE: Costurile producției de energie și căldură în anul 2002			
Eoliană	0,05		0,05
Cifre din portofoliul de proiecte Enova (exemple)			
Eoliană	0,05-0,10	0	0,05-0,10
Bioenergie	0,07-0,15	0,2-0,3	0,27-0,45
Regenerabilă nouă			0,05
Termoficare			0,05-0,10

9.2 Măsuri de economisire a energiei

În ceea ce privește sistemul notificat, autoritățile norvegiene susțin că metoda de calcul a valorii actualizate nete ar trebui să fie de asemenea acceptată pentru a calcula sprijinul pentru măsurile de economisire a energiei. Totuși, autoritățile norvegiene au propus schimbări în ceea ce privește aplicarea viitoare a măsurilor de economisire a energiei, după cum urmează:

⁽³⁵⁾ EBITDA reprezintă Profituri înaintea dobânzilor, taxelor, scăderii deprecierei și amortizărilor. Acestea cuprind veniturile nete în numerar din activități operative înaintea mișcărilor privind fondul de rulment.

⁽³⁶⁾ Conform secțiunii D.3.3.1 alineatul (55) din Orientările privind mediului, biomasa – care necesită costuri operative mai mari – poate primi ajutor operativ care depășește cuantumul investit, dacă statul AELS poate dovedi că suma costurilor totale suportate de firme după amortizarea instalațiilor sunt încă mai mari decât prețurile de piață ale energiei.

Autoritățile norvegiene vor calcula ajutorul pentru investiții privind măsurile de economisire a energiei în conformitate cu secțiunea D.1.3 alineatul (25)⁽³⁷⁾ din Orientările privind mediul coroborată cu secțiunea D.1.7 alineatul (32) din Orientările privind mediul, i.e. costurile de investiție ale proiectului vor fi strict limitate la costurile de investiție suplimentare necesare pentru îndeplinirea obiectivelor în domeniul mediului.

⁽³⁷⁾ Conform secțiunii D.1.3 alineatul (25) din Orientările privind mediul, măsurile pentru economisirea energiei pot primi sprijin financiar la o rată de bază de 40 % din costurile eligibile. În conformitate cu secțiunea D.1.7 alineatul (32) din Orientările privind mediul, sprijinul trebuie să fie limitat la costurile suplimentare de investiție. Costurile eligibile sunt calculate net din beneficiile acumulate din orice creștere a capacității, economisirile de costuri generate în timpul primilor cinci ani de la investiție și producția suplimentară auxiliară în timpul acestei perioade de cinci ani.

Acest lucru înseamnă că investițiile în economisirea energiei vor fi raportate la costurile unei investiții similare din punct de vedere tehnic care nu oferă același grad de protecție mediului înconjurător. În cazurile de investiții în echipamente suplimentare și proceduri care nu au alte funcții decât economisirea energiei, unde nu există nicio investiție similară alternativă, costurile de investiție comparabile sunt stabilite la zero. Costurile de înlocuire a utilajelor pentru a se alinia la standardele cerute de statul norvegian nu sunt eligibile pentru sprijin.

1. Costurile eligibile sunt calculate net din beneficiile acumulate din orice creștere a capacității, economisirile de costuri generate în timpul primilor cinci ani de la investiție și producția suplimentară auxiliară în timpul acestei perioade de cinci ani.
2. Costurile eligibile vor fi limitate la costurile de investiție. În acest context, costurile eligibile vor fi aceleași cu cele enumerate de Comisia Europeană în Decizia sa N 75/2002 – Finlanda⁽³⁸⁾. Începând cu 1 ianuarie 2005, autoritățile norvegiene au considerat eligibile doar astfel de costuri.
3. Cuantumul ajutorului va fi limitat la 40 % din costurile suplimentare, calculate conform parametrilor de mai sus și nu va fi acordat nici un ajutor operativ în cadrul acestui program. În conformitate cu secțiunea D.1.5 alineatul (30) din Orientările privind mediul, în cazul întreprinderilor mici și mijlocii ajutorul poate fi mărit cu 10 procente. În acest scop, întreprinderile mici și mijlocii vor fi definite conform capitolului 10.2. din Orientările Autorității privind sprijinul pentru microîntreprinderi, întreprinderi mici și mijlocii.
4. Guvernul norvegian se va asigura că sprijinul total nu va depăși limitele menționate anterior în cazul în care este combinat cu alte forme de subvenție publică.
5. Programul va fi limitat până la data de 1 ianuarie 2011.

9.3 Sprijinul pentru noile tehnologii energetice

Autoritățile norvegiene afirmă că, în ceea ce privește proiectele pentru energia regenerabilă, proiectele referitoare la noi tehnologii sunt sprijinite în conformitate cu regulile privind sprijinul pentru producția și folosirea de energie regenerabilă (metoda NPV). În ceea ce privește tehnologiile pentru eficiența energetică, vor fi aplicate metodele de calcul pentru economisirea energiei. Sprijinul va include, *inter alia*, proiecte care au fost testate anterior doar în laboratoare, care posedă un grad de exploatare limitat sau au fost elaborate pentru condiții diferite decât cele din Norvegia și necesită astfel modificări.

⁽³⁸⁾ A se vedea secțiunea I 9.1. numărul (5) și nota de subsol 35 din această Decizie.

Proiectele pre-competitive care se integrează în Orientările Autorității privind ajutorul de stat pentru cercetare și dezvoltare, vor fi notificate individual. Proiectele care constau în îmbunătățiri ale produselor deja existente sau ale liniilor de producție nu vor fi sprijinite. Același tratament se aplică și proiectelor care au fost inițiate deja sau pentru care decizia de inițiere a fost deja luată.

9.4 Măsurile de informare și educație în domeniul eficienței energetice

Autoritățile norvegiene au confirmat că programele privind materialele didactice și conceptele de instruire, cursurile de instruire pentru personalul tehnic și parcursul la fața locului s-au încheiat la data de 1 ianuarie 2005. Dacă aceste proiecte sau altele similare vor fi reluate în viitor, vor fi notificate înainte Autorității.

Autoritățile norvegiene au confirmat mai departe că programele de training adresate instituțiilor publice privesc numai funcțiile publice ale municipalităților locale (a se vedea de asemenea secțiunea I.5.6 din această Decizie).

9.5 Diverse

Autoritățile norvegiene au confirmat mai departe că sprijinul este acordat fără discriminare și investitorilor străini și că aceștia vor prezenta regulat Autorității rapoarte privind aplicarea programului. Autoritățile norvegiene au prezentat Autorității o listă ce conține opt exemple de operatori străini care au primit sprijin din partea Fondului Energetic.

10. Motivele inițierii procedurii de investigație formală

În decizia sa de inițiere a procedurii de investigație formală, Autoritatea a considerat că măsurile privind economisirea energiei, sprijinul noilor tehnologii energetice și sprijinul pentru investiții în producerea de energie regenerabilă reprezintă ajutor de stat în sensul articolului 61 alineatul (1) din Acordul SEE. În ceea ce privește măsurile educaționale și de informare (inclusiv serviciile de consultanță și consiliere), Autoritatea a observat că exceptând linia telefonică pentru informare și vizitele la fața locului într-o oarecare măsură, Fondul s-a bucurat de o amplă discreție. Mai mult, a considerat că această discreție a transformat măsurile de sprijin în măsuri selective mai mult decât generale. S-a considerat că măsurile denaturează sau amenință cu denaturarea concurenței și afectează comerțul între părțile contractante. Întrucât ajutorul privind Fondul Energetic nu a fost notificat la timp Autorității, a fost considerat ajutor ilegal în sensul articolului 1 litera (f) din Partea II a Protocolului nr. 3 din Acordul privind Autoritatea de Supraveghere și Curtea.

În ceea ce privește evaluarea compatibilității, Autoritatea a făcut distincție între Fondul Energetic notificat și sistemul cu modificările sugerate de autoritățile norvegiene.

Sistemul notificat

Autoritatea și-a exprimat îndoiele în decizia de a deschide procedura de investigație formală, ridicându-se problema dacă sprijinul pentru investiții în producerea de energie regenerabilă poate fi justificat sau nu în cadrul Orientărilor privind mediul. Autoritatea a remarcat în special că sprijinul nu avea la bază metodologia „costurilor suplimentare” din secțiunea D 1.3. alineatul (27) și secțiunea D.1.7 alineatul (32) din Orientările privind mediul. Acesta identifica nevoia de ajutor mai mult prin efectuarea unui calcul al proiectului prin metoda valorii actualizate nete. Autoritatea a considerat că nu existau garanții suficiente care să certifice că vor fi sprijinite numai costurile referitoare la investiții. Mai mult, nu exista nici un mecanism care să împiedice o eventuală depășire a indemnizațiilor. Privind măsurile de economisire a energiei, Autoritatea a remarcat că, în contrast cu proiectele pentru energie regenerabilă, Orientările privind mediul s-au oprit strict la un sprijin de 40 % din costurile eligibile de investiție. Având în vedere calculul valorii actualizate nete aplicat de autoritățile norvegiene, nu era sigur că acest prag va fi respectat. Pentru proiectele privind tehnologii energetice, cât și pentru cele referitoare la audituri energetice, Autoritatea a solicitat mai multe informații. Privind măsurile de sprijin în domeniul informării și educației, Autoritatea a observat că programul de ajutor nu a fost limitat la sprijinul *de minimis* (deși sprijinul pentru unele proiecte s-ar fi clasat sub acest prag) sau la întreprinderile mici și mijlocii. Având acest temei, Autoritatea a ajuns la concluzia inițială din decizia de a deschide procedura de investigație formală că sistemul notificat nu este compatibil cu dispozițiile privind ajutorul de stat din cadrul SEE.

Sistemul cu modificările propuse de autoritățile norvegiene

În decizia de a deschide procedura de investigație formală, Autoritatea a abordat de asemenea modificările propuse de autoritățile norvegiene. Autoritatea a afirmat că va investiga mai departe dacă propunerea statului norvegian de a calcula sprijinul proiectului respectiv prin metoda valorii actualizate nete poate fi acceptată dacă autoritățile norvegiene au hotărât să limiteze sprijinul la diferența dintre prețul pieței și costul de producție, a se vedea secțiunea 3.3.1 alineatul (54) din Orientările privind mediul. Autoritatea a fost de asemenea preocupată de felul în care cerința secțiunii D.3.3.1 alineatul (54), a treia propoziție din Orientările privind mediul va fi pusă în practică de autoritățile norvegiene. Această secțiune prevede că odată sprijinită, orice tip de energie produsă ulterior de instalație nu se poate califica pentru un alt sprijin. Autoritatea și-a exprimat de asemenea îndoiele asupra sprijinului proiectelor a căror valoare actualizată netă va fi încă negativă datorită costurilor de operare ridicate, după primirea sprijinului din partea Enova.

Autoritatea nu a putut formula o concluzie asupra sprijinului pentru noile tehnologii energetice și pentru măsuri educaționale, nici asupra serviciilor de consiliere și consultanță (audituri energetice).

11. Observații ale părților terțe

Autoritatea a primit o observație din partea părților terțe privind decizia sa de deschidere. Ministerul Mediului, Conservării Naturii și Siguranței Nucleare din Germania a afirmat că nu se poate identifica precis piața relevantă și nu se poate stabili dacă întreprinderile sprijinite ar concura într-adevăr cu întreprinderile nesprijinite și ar avea astfel un avantaj. Mai departe, Ministerul german afirmă că principiul stabilirii costurilor suplimentare pentru producerea de energie regenerabilă nu este foarte potrivit pentru a determina cuantumul sprijinului atât timp cât nu există o definiție general aplicabilă și bine conturată a conceptului de costuri suplimentare. În cea ce privește pragul de 40 % pentru intensitatea ajutorului, ministerul german consideră că deseori acest lucru nu va impulsiiona suficient un investitor privat să acționeze întrucât acesta va trebui să suporte 60 % din costuri. Ar trebui așadar luată în considerare ideea de a calcula sprijinul proporțional cu costurile totale de investiție. Ministerul german afirmă că în această privință, unele neajunsuri din Orientările privind mediul au fost rezolvate în urma practicii de caz a Comisiei.

12. Observații ale autorităților norvegiene

Cu privire la existența ajutorului din partea statului, autoritățile norvegiene apreciază în replica din 15 iulie 2006, că Autoritatea aplică un test de selecție prea strict care nu lasă loc pentru discreția programelor care sunt practic deschise tuturor companiilor. În ceea ce privește sprijinul pentru materialele didactice, Enova s-a bucurat de discreție pentru a refuza doar proiectele care nu se încadrau obiectivelor programului sau care nu ofereau garanția calității. Aceste criterii minime aveau așadar un caracter obiectiv.

Autoritățile norvegiene susțin mai departe în scrisoarea menționată anterior că Autoritatea ar fi trebuit să efectueze o evaluare a compatibilității Fondului Energetic în cadrul articolului 61 alineatul (3) litera (c) din Acordul SEE, după modelul Comisiei în cadrul programului de credite UK WRAP⁽³⁹⁾.

În ceea ce privește evaluarea compatibilității sprijinului de investiții în vederea producerii de energie regenerabilă, autoritățile norvegiene susțin că, pentru producerea de energie regenerabilă cum a fost notificat, elementul de concurență între proiecte conținut de sistem exclude orice depășire a indemnizației. Mai departe, acordul dintre Enova și minister stipulează că orice ajutor acordat trebuie să fie compatibil cu Acordul SEE. Cât despre includerea costurilor care nu ar fi fost eligibile, autoritățile norvegiene susțin că acest lucru privește doar o mică parte a costurilor.

⁽³⁹⁾ Decizia Comisiei din 11 noiembrie 2003 privind ajutorul de stat pe care UK intenționează să-l acorde în cadrul Fondului de subvenții în domeniul mediului și Fondul de Credite garantate WRAP (JO L 102, 7.4.2004, p. 59).

De-a lungul fazei preliminare a investigației și în replica din 15 iulie 2006, autoritățile norvegiene au subliniat că Norvegia se confruntă cu o situație în domeniul energiei diferită de majoritatea statelor europene întrucât peste 99 % din producția locală de energie are la bază hidroenergia. Hidroenergia are o structură a costurilor diferită și niveluri ale costurilor diferite de producția tradițională de energie din restul Europei care are la bază cărbunele, gazul și energia nucleară. O comparație cu hidroenergia pentru calcularea costurilor suplimentare pentru producția de energie regenerabilă în cadrul Orientărilor, nu este, în opinia autorităților norvegiene, fezabilă. Există alte avantaje importante în aplicarea metodologiei alese. În primul rând, metoda valorii actualizate nete este metoda utilizată în mod curent atât în sectorul energetic cât și în alte sectoare industriale. În ceea ce privește prețul pieței, sunt alese criterii obiective și ușor accesibile. Folosind această metodă pentru toate proiectele care aplică pentru sprijin, Enova poate compara diferite proiecte care concurează pe picior de egalitate pentru sprijinul oferit de stat și poate acorda sprijin acelor proiecte care dețin cel mai bun raport sprijin/beneficii pentru mediu. În al doilea rând, metoda va aduce siguranța că un proiect va beneficia numai de suma necesară pentru a-i permite intrarea pe piață.

Norvegia afirmă că, dacă Orientările privind mediul ar fi urmate cuvânt cu cuvânt, autoritățile norvegiene ar trebui să suplimenteze programul de sprijin pentru investiții cu un program de sprijin pentru operare, pentru care va fi stabilit de asemenea ajutorul, la sfârșit, prin metoda valorii actualizate nete. Ajutorul de operare astfel acordat ar fi *de facto* o schemă de ajutor pentru investiții în cadrul căreia subvenția va fi plătită în rate, nu sub forma unei sume forfetare, fără nici o diferență semnificativă în posibilitatea de sprijin, dar printr-un sistem mai puțin transparent și mai complicat din punct de vedere administrativ⁽⁴⁰⁾. În sistemul notificat, Enova va fi implicată doar în faza de investiții a proiectului.

Autoritățile norvegiene sunt de acord în replica lor din 15 iulie 2006 cu opinia Autorității exprimată în decizia de deschidere conform căreia metoda folosită de Enova determină în general un ajutor de investiții mai mic sau egal cu costurile suplimentare de investiție pentru instalația de energie regenerabilă. Totuși, autoritățile norvegiene resping ideea unui plafon al amortizării instalației. Acest lucru nu ar ține seama de faptul că proiectele au dreptul la o rentabilitate a capitalului, cum este stipulat în Orientările Autorității privind mediul (secțiunea D.3.3.1 alineatul (54)) și aplicat în decizia Comisiei privind proiectul de energie eoliană *offshore* Q7⁽⁴¹⁾. Întrucât nivelul adecvat de rentabilitate a capitalului va fi stabilit pe baza rezultatelor obținute de un specialist independent, autoritățile norvegiene susțin că nu există pericolul depășirii indemnizației în urma stabilirii unei rate de rentabilitate prea generoase.

⁽⁴⁰⁾ A se vedea de asemenea secțiunea „informații prezentate de Norvegia” din Decizia Autorității 122/05/COL, pagina 12.

⁽⁴¹⁾ Ajutorul de stat N 707/2002 – *Tările de jos*, MEP Energie Regenerabilă Stimulativă.

În ceea ce privește cerința ca un proiect sprijinit să nu beneficieze de asistență suplimentară, a se vedea secțiunea D.3.3.1 alineatul (54) din Orientările privind mediul, autoritățile norvegiene sunt de acord că o limitare a sprijinului acordat de Fondul Energetic ar trebui prevăzută. Autoritățile norvegiene susțin că două mecanisme vor asigura o astfel de limitare. În primul rând, când Enova evaluează un proiect, vor fi luate în considerare toate veniturile cunoscute (influxul de numerar), neluând în considerare e.g. alt sprijin guvernamental calificat ca fiind ajutor de stat. Aceste elemente vor fi luate în considerare la capitolul venit sau cost, unde are relevanță, și va reduce în consecință nevoia sprijinului suplimentar de către Enova. În al doilea rând, cu privire la posibilitatea introducerii unui sistem de certificate verzi, autoritățile norvegiene se referă la o clauză a contractului ce prevede ca beneficiarul sprijinului să înapoieze cu dobândă orice ajutor primit din partea Fondului Energetic dacă intră pe piața de certificate.

Autoritățile norvegiene au propus – în timpul investigației formale a programului – o modificare cu privire la proiecte care, în ciuda sprijinului primit de la Fondul Energetic, ar avea o valoare actualizată netă negativă. Această modificare este în prezent conținută în secțiunea I.9.1 numărul (9) din această decizie și prevede că proiectele care generează un EBIDTA negativ în condiții de operare normale la momentul investiției, nu au dreptul de a primi nici un fel de ajutor.

II. APRECIEREA

1. Ajutorul din partea statului în sensul articolului 61 alineatul (1) din Acordul SEE

Articolul 61 alineatul (1) din Acordul SEE prevede cele ce urmează:

„Exceptând cele prevăzute în acest Acord, orice ajutor acordat de statele membre CE, statele AELS sau prin resurse de stat, sub absolut orice formă, care denaturează sau amenință să denatureze concurența prin favorizarea anumitor întreprinderi sau producerea anumitor bunuri va fi, atât timp cât afectează comerțul între părțile contractante, incompatibil cu mecanismele acestui Acord.”

1.1 Prezența resurselor de stat

În conformitate cu articolul 61 din Acordul SEE, măsura trebuie acordată de către stat sau prin resurse de stat. În prezentul caz, sprijinul variatelor proiecte de investiție este efectuat prin subvenții finanțate de la bugetul statului și din taxa pe tariful de distribuție. Finanțările prin alocații bugetare directe îndeplinesc criteriul de „resurse de stat”.

În ceea ce privește fondurile provenite din taxa pe tariful de distribuție, Autoritatea observă că în conformitate cu jurisprudența stabilită și practica Comisiei Europene, sunt implicate resursele de stat când sunt transferați bani de la un fond iar fondul este înființat de stat și este alimentat de contribuții impuse sau gestionate de către stat ⁽⁴²⁾. În această privință va trebui stabilit dacă Statul a exercitat control asupra banilor în cauză ⁽⁴³⁾. Pentru a fi considerate resurse de stat, este suficient ca activele să fie permanent sub controlul autorităților publice ⁽⁴⁴⁾.

Fondul Energetic a fost înființat de statul norvegian. Fondul Energetic este administrat de un organism public, Enova care aparține statului norvegian prin intermediul Ministerului Petrolului și Energiei. Fondul a fost înființat cu scopul de a îndeplini obiectivul politicii statului norvegian și de a ajuta în îndeplinirea obiectivelor energetice ale statului norvegian în legătură cu Protocolul de la Kyoto. În acest scop, statul norvegian impune o taxă obligatorie reglementată (a se vedea secțiunea I.3 din această decizie) care va finanța Fondul. Fondurile provenite din această taxă sunt virate direct în Fondul Energetic care le alocă proiectelor selecționate. Autoritatea consideră așadar că statul norvegian exercită un control permanent asupra taxei și că aceasta se integrează la resursele de stat în sensul articolului 61 alineatul (1) din Acordul SEE.

1.2 Favorizarea anumitor întreprinderi sau a producerii de anumite bunuri

Pentru a avea statutul de ajutor în sensul articolului 61 alineatul (1) din Acordul SEE, măsura trebuie, mai mult, să ofere în primul rând beneficiarului scutirea de cheltuielile pe care le suportă în mod normal din bugetul propriu. În al doilea rând, măsura de ajutor trebuie să fie selectivă, astfel încât să favorizeze „anumite întreprinderi sau producerea unor anumite bunuri”. În cele ce urmează vom face o distincție între schemele de ajutor pentru investiții, incluzând auditurile energetice, și măsurile educaționale/de instruire.

1.2.1 Observație generală: Evaluarea Fondului Energetic în sine, nu a subvențiilor individuale în cadrul schemei

În cazul de față, se poate ca măsurile de sprijin descrise mai jos să fi fost acordate mai mult indivizilor decât întreprinderilor

⁽⁴²⁾ Caz 173/73 *Italia v Comisie* [1974] Culegere 709, Caz 78/76 *Steinike v Germania* Culegere 1977 p. 595, Decizia Comisiei nr. 707/2002 – *Tările de Jos*, a se vedea nota de subsol nr. 42; N 490/2000 – *Italia*, Costuri blocate în sectorul energetic.

⁽⁴³⁾ Avocatul General Jacobs în cazul C-379/98 *Preussen Elektra v Schleswig AG* Culegere 2001 p. I-2099 alineatul 165.

⁽⁴⁴⁾ A se vedea Cazul T-67/94 *Ladbroke Racing Ltd v Comisia Comunităților Europene* Culegere 1998 p. II-1, alineatul 105 seq. În această privință nu încapă îndoială că măsura poate fi imputată statului, care a introdus taxa. Aceasta este o situație diferită de sistemul discutat în Cazul C-345/02 *Pearle BV, Hans Prij's Optiek Franchise BV and Rinck Opticiens BV v Hoofbedrijfschap Ambachten*, Culegere 2004 p. I-7139, care se referă la o taxă stabilită de un consiliu de profesioniști.

(e.g. în ceea ce privește unele măsuri de instruire sau educaționale) sau este posibil să se refere la o activitate educațională mai mult decât economică. Totuși, niciuna dintre variatele măsuri de sprijin nu a fost limitată din punct de vedere formal (orientări legislative sau administrative) la nivelul indivizilor sau a anumitor tipuri de activități ⁽⁴⁵⁾. Sprijinul poate fi acordat e.g. operatorilor educaționali privați care pot presta activități economice sau poate fi orientat către unele sectoare private (domeniul construcțiilor).

Prezenta notificare și evaluare tratează Fondul Energetic ca atare, nu în legătură cu subvențiile individuale din cadrul său. Așadar, nu este necesar ca Autoritatea să evalueze – în cadrul evaluării Fondului Energetic în sine ⁽⁴⁶⁾ – e.g. dacă sprijinul în cazuri separate acordat organizațiilor non-profit și instituțiilor de învățământ se referă la activitatea (economică) a unei întreprinderi. Întrucât programul Fondului Energetic nu conține nicio limitare în această privință, concluzia Autorității este așadar că – cu excepția de mai jos – sprijinul din cadrul acestei scheme s-a îndreptat către întreprinderi.

Sprijinul acordat sectorului public pentru îndeplinirea de măsuri privind eficiența energetică, acestea făcând parte din funcția publică a acelei instituții, nu reprezintă ajutor de stat. Acesta se referă în special la programul de măsuri privind eficiența energetică pentru municipalități. Acest tip de sprijin nu conține ajutor de stat în sensul articolului 61 alineatul (1) din acordul SEE atât timp cât este limitat, după cum confirmă autoritățile norvegiene, la funcția instituției publice a beneficiarului sprijinit.

1.2.2 Sprijin pentru investiții (producția de energie regenerabilă, măsuri de economisire a energiei, noi tehnologii energetice și audituri energetice)

Subvențiile pentru investițiile menționate anterior oferă beneficiarilor un avantaj în sensul articolului 61 alineatul (1) din Acordul SEE fie prin facilitarea investițiilor în producerea de energie regenerabilă sau în măsuri care să reducă consumul de energie, fie permițând companiei (în cazul auditurilor prin creșterea competenței și analiza energiei) să folosească energia într-un mod mai eficient, reducând astfel costurile obișnuite de operare ale companiei.

⁽⁴⁵⁾ Autoritatea ar dori totuși să sublinieze că pentru a stabili dacă sprijinul a fost acordat unei „întreprinderi”, nu se ia în considerare statutul legal sau forma organizațională a instituției, ci se stabilește calitatea unei întreprinderi în funcție de activitatea sprijinită, cazul C-41/90 *Höfner and Elser v Macotron* Culegere 1991 p. I-979; e.g. organizațiile non-profit pot de asemenea presta activități economice și concura cu altele, a se vedea e.g. cazul 78/76 *Steinike & Weinlig*, a se vedea nota de subsol nr. 43 de mai sus și cazul C-67/96 *Albany, International BV v Stichting Bedrijfspensioenfonds Textielindustrie*, Culegere 1991 p. I-5751.

⁽⁴⁶⁾ Dacă sprijinul reprezintă ajutor, ceea ce va fi stabilit mai jos, Fondul Energetic va constitui o schemă de ajutor. A se vedea definiția schemei de ajutor în articolul 1 litera (d) din partea II a Protocolului nr. 3 din Acordul privind Autoritatea de Supraveghere și Curtea de Justiție.

Sprrijinul este de asemenea selectiv. În ceea ce privește sprijinul de investiții pentru producerea de energie regenerabilă, acesta se referă la o categorie aparte de producători de energie.

Selectivitatea se aplică și pentru celelalte măsuri, întrucât subvențiile sunt alocate numai anumitor companii alese de către Enova în urma comparării proiectelor în timpul perioadei de depunere și alegerii celui mai eficient proiect din cele depuse pentru a fi sprijinite. După acum este stabilit de jurisprudență⁽⁴⁷⁾, în situația în care un fond se bucură de „un nivel de libertate de acțiune care să-i permită să adapteze asistența financiară cu privire la un număr de considerații ca, în special, alegerea beneficiarilor, cuantumul asistenței financiare și condițiile în care este acordat, (...) sistemul poate să poziționeze anumite întreprinderi într-o situație mai favorabilă decât altele”⁽⁴⁸⁾. Nu fiecare proiect care îndeplinește criteriile de eligibilitate poate avea siguranța acordării sprijinului întrucât acest lucru depinde de celelalte proiecte ce concurează în procesul de aplicare și de cuantumul pe care Enova este dispusă sa-l aloce în cadrul runde concrete a evaluării proiectelor. Întrucât Enova are libertatea de a alege cât de des și ce fel de cereri de prezentare a proiectelor organizează, sistemul îi oferă acesteia o marjă de discreție suficientă pentru ca măsurile de sprijin să fie selective⁽⁴⁹⁾.

În plus, pentru auditurile energetice este prevăzut un element adițional de selecție ca programul (textul programului din 2003, a se vedea secțiunea I.5.6 din această Decizie) să se adreseze proprietarilor de clădiri publice și private având o suprafață totală de peste 5 000 de metri pătrați și întreprinderilor industriale.

1.2.3 Programe de informare și educație în domeniul eficienței energetice

Autoritatea consideră că în cazul liniei telefonice de informare a Enova nu există nici un criteriu de selecție întrucât consilierea în domeniul eficienței energetice ar fi oferită oricărei persoane interesate de consiliere în domeniul eficienței energetice, fără ca Enova să poată exercita discreție în această privință.

În ceea ce privește gospodăriile private, nici o formă de ajutor de stat nu este acordat pentru **vizitele la fața locului**, întrucât în aceste situații sprijinul nu este acordat întreprinderilor în sensul articolului 61 alineatul (1) din acordul SEE. Mai mult,

⁽⁴⁷⁾ Cazul C-241/94 *Comisia v Franța* Culegere 1996 p. I-4551, alineatul 23.

⁽⁴⁸⁾ A se vedea de asemenea Avocatul General Jacobs în cazul C-256/97 *DM Transport S.A* Culegere 1999 p. I-3913, paragrafele 39 și 40.

⁽⁴⁹⁾ Acest lucru este sprijinit de evaluarea proprie de către Enova a rolului său, de pe pagina web a acesteia, unde afirmă: „Enova SF se bucură de o libertate considerabilă în ceea ce privește alegerea și crearea centrelor strategice și măsurilor de politică ale acesteia”.

chiar în cazul folosirii eficiente a energiei în imobilele comerciale, Autoritatea nu consideră că este implicat ajutorul de stat în sensul articolului 61 alineatul (1) din Acordul SEE, întrucât măsura se adresa oricărui interesat de aceasta, fără să ofere nici un fel de discreție pentru Enova sau centrele sale de eficiență. Cu alte cuvinte, măsura nu îndeplinește condițiile referitoare la selectivitate.

Un avantaj selectiv există în cazul programului de sprijin privind dezvoltarea **materialelor didactice și a cursurilor educaționale**, întrucât reduce costurile antreprenorului de realizare a acestui material sau program, în comparație cu ceilalți care nu primesc un astfel de sprijin. Autoritatea nu este de acord cu autoritățile norvegiene în ceea ce privește aplicarea unui test de selecție prea strict pentru programele de educație/instruire. Sprijinul este, în primul rând, orientat către anumite sectoare, e.g. în cadrul programului din 2003 *inter alia* către furnizori privați de servicii educaționale sau în cadrul programului din 2004 către domeniul construcțiilor. Textele programului subliniază că ofertele de studiu trebuie să vină în întâmpinarea necesităților domeniului, industria privată participând parțial la finanțarea programului. Acest lucru lasă loc dezvoltării soluțiilor de sector. În al doilea rând, programele respective permit încă o marjă de discreție pentru Enova. Autoritățile norvegiene însele subliniază că este esențială existența concurenței între proiecte. În consecință, este posibil ca unele proiecte să nu aibă garanția unui sprijin, chiar dacă îndeplinesc anumite criterii obiective, întrucât pot pierde dacă alte proiecte obțin un punctaj mai mare în urma evaluării respective. Nu există, de altfel nici o garanție că un proiect respins va fi sprijinit în următoarea rundă. Mai mult, textele programelor din 2003 și 2004 conțin o listă de priorități care demonstrează în plus că anumite proiecte, în special cele care nu se numără printre proiectele ce au prioritate, vor avea șanse mai mici să fie sprijinite. Autoritatea consideră așadar sprijinul ca fiind selectiv.

1.3 Denaturarea concurenței și efectul asupra comerțului între părțile contractante

Pentru a fi considerate ajutor în sensul articolului 61 alineatul (1) din Acordul SEE, măsurile trebuie să denatureze sau să amenințe cu denaturarea concurenței și să afecteze comerțul între părțile contractante.

În cazul de față, măsurile consolidează situația concurențială a întreprinderilor sprijinite în cadrul piețelor de energie și electricitate din Spațiul Economic European, unde concurează în mod real sau potențial cu alți producători de energie⁽⁵⁰⁾.

⁽⁵⁰⁾ E.g. referitor la producătorii de electricitate care se bazează pe surse tradiționale sau – în prezent – referitor la producătorii de hidroenergie sau alți producători de energie regenerabilă care nu sunt sprijiniți de către Enova; sau companii care nu sunt sprijinite pentru aplicarea de măsuri privind eficiența energetică.

Este posibil ca un număr destul de mare de proiecte sprijinite în trecut (a se vedea secțiunea I.6 a acestei Decizii) să se fi integrat în Actul menționat la numărul 1 litera (e) din anexa XV din Acordul SEE (Regulamentul Comisiei (CE) nr. 69/2001 din 12 ianuarie 2001 privind aplicarea articolelor 87 și 88 din Tratatul CE despre ajutorul *de minimis*), deoarece subvențiile alocate se situează sub pragul *de minimis*. Totuși, nu toate proiectele sprijinite au îndeplinit condiția de ajutor *de minimis*.

Întrucât piața electricității este în mare parte liberalizată și există un flux comercial în domeniul produselor energetice și electricității între statele SEE (e.g. Norvegia importă și exportă un anumit procentaj din electricitate), denaturarea (potențială) descrisă are loc în relație cu alte întreprinderi din SEE. Acest lucru este mai departe demonstrat de faptul că diferite tipuri de electricitate sunt comercializate la Nordpool, un cadru comun pentru țările nordice. Așadar, sistemul Fondului Energetic denaturează sau amenință cu denaturarea concurenței și afectează comerțul între părțile contractante.

2. Ajutor nou

După cum am arătat mai sus în secțiunea II.1 a din prezenta decizie, sistemul oferit de Fondul Energetic acordă ajutor în sensul articolului 61 alineatul (1) din Acordul SEE. Trebuie stabilit dacă acesta constituie de asemenea ajutor nou, care ar fi trebuit notificat cu suficient timp înainte pentru ca Autoritatea să efectueze o evaluare, a se vedea articolul 2 din partea II a Protocolului nr. 3 din Acordul privind Autoritatea de Supraveghere și Curtea. Ajutorul nou este definit ca fiind orice ajutor (...), „care nu este un ajutor existent, inclusiv modificări ale ajutorului existent”, a se vedea articolul 1 litera (c) din Partea II a Protocolului nr. 3 din Acordul privind Autoritatea de Supraveghere și Curtea.

Guvernul norvegian afirmă că programele fuzionate în cadrul mecanismului Fondului Energetic existau înaintea intrării Norvegiei în Spațiul Economic European. Așadar, schemele au constituit inițial ajutor existent în sensul articolului 1 litera (b) paragraful (ii) din Partea II a Protocolului nr. 3 din Acordul privind Autoritatea de Supraveghere și Curtea.

Odată cu notificarea, autoritățile norvegiene au notificat Autorității și modificările privind schemele de ajutor existent. Acestea constau în principal în:

- (i) fuziunea din 2002 a schemelor existente în cadrul Fondului Energetic nou înființat;

- (ii) noua administrare a sprijinului prin crearea noului organism administrativ Enova care înlocuiește fostul responsabil, Direcția pentru Resursele de Apă și Energie din Norvegia;

- (iii) dezvoltarea unor noi obiective energetice de către Parlament, ceea ce înseamnă că măsurile din cadrul schemelor trebuie să realizeze acum obiective palpabile privind eficiența și producția energetică;

- (iv) și în cele din urmă, un nou mecanism de finanțare (taxa pe tariful de distribuție).

Aceste schimbări au fost însoțite de un nou set de dispoziții legislative pentru Enova, ce au impact asupra sprijinului acordat în sensul că măsurile trebuie acum să realizeze noi obiective de politică convenite în anul 2002 între statul norvegian și Enova.

Aceste modificări nu au avut trăsături pur tehnice sau administrative [a se vedea articolul 4 alineatul 1 din Decizia Autorității din 14 iulie 2004 ⁽⁵¹⁾], dar au schimbat semnificativ sistemul existent anterior și cadrul legal al acestuia. În primul rând, în concordanță cu hotărârea Curții în *Namur Les Assurances* ⁽⁵²⁾, existența noului ajutor trebuie determinată prin referința la dispozițiile care îl generează. În această privință trebuie remarcat că, odată cu înființarea Fondului Energetic și a Enova, a fost adoptat un întreg set de reguli ce reglementează sprijinul în cadrul Fondului Energetic și finanțarea acestuia. În primul rând, a fost luată o Decizie parlamentară la data de 5 aprilie 2001 prin care Actul privind energia din 29 iunie 1990 a fost modificat. Această decizie autoriza Guvernul să oblige distribuitorul de energie (datorită unei autorizații, „omsetningskonsesjoner”) să adauge o taxă pe tariful de distribuție a electricității plătită de consumatorul final. Această taxă va contribui astfel la finanțarea Fondului Energetic. Ulterior, un regulament nou adoptat de Guvern la data de 10 decembrie 2001 stabilește detaliile despre cum va fi colectată această taxă și transferată în Fondul Energetic. În cadrul propunerilor ce au condus la decizia parlamentară, Guvernul a definit noi și concrete obiective energetice (a se vedea secțiunea I.4. a prezentei Decizii) a căror îndeplinire ar trebui realizată într-un interval de timp dat prin înființarea Fondului Energetic și a Enova. Obiectivele și realizările lor au fost mai departe specificate în Acordul între minister și Enova. Un nou regulament pentru Fondul Energetic plasa Fondul sub patronajul Ministerului Petrolului și Energiei și stipula administrarea acestuia de către Enova. Acest lucru demonstrează că în anii 2000/2001 dispozițiile legale ce guvernează sprijinul pentru măsurile de eficiență energetică au fost semnificativ modificate și suplimentate.

⁽⁵¹⁾ Decizia 195/04/COL.

⁽⁵²⁾ Cazul C-44/93 *Namur-Les Assurances du Crédit v Office National du Duccroire and the Belgian State* Culegere 1994 p. I-3829.

Aceste schimbări legislative și administrative au fost efectuate cu scopul de a modifica substanțial regimul actual de sprijin și de a crea o modalitate complet nouă de finanțare a măsurilor de economisire a energiei și de producere a energiei regenerabile⁽⁵³⁾. Fuziunea celor două noi scheme a fost mai mult decât o simplă formalitate tehnică întrucât reunirea lor sub o singură conducere a fost realizată cu scopul de a oferi sprijin de stat mai bine orientat și pentru a obține rezultate mai tangibile privind politici energetice viabile. Deciziile de sprijin pentru proiecte vor trebui să ia în considerare dacă proiectele pot contribui la realizarea noilor obiective definite de Parlament în 2000/2001, ceea ce reprezintă o modificare substanțială a mecanismelor de sprijin anterioare.

O structură administrativă complet nouă înlocuiește competența Direcției pentru Resursele de Apă și Energie din Norvegia (NVE), responsabilă anterior, cu cea a organismului administrativ nou înființat Enova. Prin Acordul încheiat cu Ministerul, Enova are misiunea de a administra Fondul Energetic în vederea atingerii noilor obiective energetice definite de Parlament și de a gestiona Fondul în conformitate cu legislația nou adoptată. Mai mult, i se solicită să promoveze – prin administrarea fondurilor – concurența pe piață. Acest lucru indică faptul că Enova nu doar continuă activitatea NVE, ci îi sunt încredințate noi misiuni și obligații, ceea ce reprezintă o modificare substanțială a schemelor anterioare.

În cele din urmă, este de o importanță deosebită faptul că a fost stabilit un nou mecanism de finanțare. În locul alocațiilor bugetare măsurile de sprijin sunt finanțate (din ce în ce mai mult) prin intermediul unei taxe pe tariful de distribuție, care este folosită pentru finanțarea Fondului Energetic. În timp ce Norvegia a subliniat că taxa în sine a fost introdusă înainte de intrarea în vigoare a Acordului SEE, acest lucru nu modifică opinia Autorității conform căreia introducerea noului mecanism de finanțare a determinat o schimbare substanțială. Înainte de 2002, taxa era gestionată de către companiile de distribuție în principal pentru finanțarea activităților informaționale proprii privind eficiența energetică. Acum taxa este stabilită și controlată de către statul norvegian, care o alocă pentru finanțarea Fondului Energetic. Fondul poate aloca finanțările pentru toate tipurile de măsuri de sprijin, nefiind limitate la activități informaționale⁽⁵⁴⁾. Având în vedere cele menționate mai sus, Autoritatea a ajuns la concluzia că modificările sistemului de finanțare sunt substanțiale.

⁽⁵³⁾ A se vedea în această privință interpretarea Avocatului General Fennelly în cazurile C-15/98 și C-105/99 în *republica Italia v. Comisia Comunităților Europene* Culegere 2000 p. II-8855, paragrafele 61 și următoarele, care susține că schimbările legislative trebuie să modifice semnificativ sistemul, i.e. să reprezinte mai mult decât o schimbare formală.

⁽⁵⁴⁾ În propunerile guvernamentale respective, autoritățile norvegiene însele au clasat mecanismul de finanțare ca fiind „nou”.

Schimbările descrise modifică schema de ajutor în sine, fără să fie parte separabilă de schemele existente⁽⁵⁵⁾. Noul mecanism administrativ și de finanțare ca și misiunea agenției Enova de a realiza obiectivele energetice nou definite privesc structura înseși a programului de sprijin și se aplică tuturor măsurilor sprijinite în cadrul Fondului Energetic. Modificările au fost întreprinse cu scopul unei mai bune folosiri a resurselor publice și obținerii de rezultate durabile privind eficiența energetică, ceea ce a făcut necesară introducerea de noi structuri și noi obiective. Aceste noi structuri și obiective determină fiecare decizie de sprijin și nu pot fi considerate separabile de măsurile de ajutor existente anterior.

În consecință, modificările notificate vor fi clasificate ca integrându-se la ajutor nou în sensul articolului 1 litera (c) din partea II a Protocolului nr. 3 din Acordul privind Autoritatea de Supraveghere și Curtea.

Fondul Energetic a devenit operațional la data de 1 ianuarie 2002, i.e. înainte de iunie 2003, când schema a fost notificată Autorității. Sistemul Fondul Energetic a fost așadar notificat cu întârziere Autorității, încălcând astfel obligația suspensivă din articolul 1 alineatul 3 din Partea I a Protocolului nr. 3 din Acordul privind Autoritatea de Supraveghere și Curtea. Ajutorul va fi astfel clasificat ca fiind „ajutor ilegal” în sensul articolului 1 litera (f) din Partea II a Protocolului nr. 3 din Acordul privind Autoritatea de Supraveghere și Curtea. Orice ajutor ilegal care nu este declarat compatibil cu articolul 61 alineatul 3 litera (c) din acordul SEE poate face obiectul unei remedieri.

3. Compatibilitatea ajutorului

În opinia Autorității, măsurile de ajutor nu fac obiectul scutirilor prevăzute în articolul 61 alineatul (2) sau alineatul (3) litera (a), (b) și (d). Așadar, trebuie evaluat dacă ajutorul poate fi justificat în cadrul articolului 61 alineatul (3) litera (c) din acordul SEE. În această dispoziție ajutorul poate fi declarat compatibil dacă „facilitează dezvoltarea anumitor activități economice sau anumitor domenii economice în care un astfel de ajutor nu afectează nefavorabil condițiile comerciale într-o măsură ce contravine interesului comun”.

Autoritatea va evalua fondul energetic în conformitate cu articolul 61 alineatul (3) litera (c) din acordul SEE coroborat cu Orientările Autorității privind Mediul. Aceste orientări cereau statelor AELS să-și alinieze schemele de ajutor la aceste Orientări privind Mediul până la data de 1 ianuarie 2002.

⁽⁵⁵⁾ Cazurile T-195/01 și T-207/01 *Guvernul din Gibraltar și regatul Spaniei v. Comisia europeană* Culegere 2001 p. II-3915, alineatul 111.

În evaluarea ce urmează, Autoritatea face o distincție între sistemul Fondului Energetic așa cum a fost notificat Autorității și cel aplicat începând de la 1 ianuarie 2002 (vezi secțiunea II 3.1 din această decizie) și modificările viitoare preconizate de autoritățile norvegiene ce intenționează să alinieze dispozițiile privind ajutorul de stat la acordul SEE (vezi secțiunea II 3.2. din această Decizie).

3.1 Evaluarea Fondului Energetic notificat Autorității

3.1.1 Sprijinul pentru investiții (producția de energie regenerabilă, investiții pentru economisirea energiei, noua tehnologie energetică, audituri energetice)

În decizia sa din 18 mai 2005 de a deschide procedura de investigație formală, Autoritatea și-a exprimat îndoiele privind compatibilitatea sprijinului pentru investiții acordat de Fondul Energetic cu Orientările privind Mediul.

În observațiile din 15 iulie 2005 privind decizia de deschidere, autoritățile norvegiene susțin că sistemul ar trebui autorizat direct în cadrul articolului 61 alineatul (3) litera (c) din Acordul SEE. Autoritatea nu aprobă această opinie, cel puțin nu în ceea ce privește încadrarea sprijinului respectiv în Orientările privind Mediul. În opinia autorității, decizia WRAP⁽⁵⁶⁾ a Comisiei Europene nu este relevantă în această privință. Diferența dintre cele două cazuri este că, în cazul reciclării, orientările nu prevăd nici o dispoziție privind ajutorul pentru investiții, în timp ce sprijinul pentru investiții în energia regenerabilă se încadrează în Orientările privind Mediul. Autoritatea este constrânsă de propriile orientări⁽⁵⁷⁾. Aceasta consideră așadar, că nu poate ignora capitolul privind ajutorul pentru investiții din Orientări [secțiunea D.1.3, în special numărul (27) și secțiunea D.1.7 numărul (32) sau capitolul privind ajutorul pentru operare (secțiunea D.3.3.1 numărul (54)), care se referă la sursele de energie regenerabilă] și intensitățile ajutorului conținute în acesta.

1. Sprijinul investițiilor pentru producerea de energie regenerabilă

Investițiile pentru producerea de energie regenerabilă pot fi sprijinite până la o intensitate a ajutorului de 40 %, sau unde este necesar, de 100 % din costurile eligibile, a se vedea secțiunea D.1.3 numărul (27) din Orientările privind Mediul. Secțiunea D.1.6 numărul (31) stabilește obiectul investițiilor eligibile, și anume investițiile în terenuri, imobile, instalații și echipamente și, în anumite condiții, bunuri intangibile. Secțiunea D.1.7 numărul (32) stabilește costurile eligibile ca fiind diferența dintre costurile investiției pentru o instalație care produce energie regenerabilă și costurile investiției pentru o instalație convențională de producere a energiei (denumită în continuare „abordare costuri suplimentare”).

⁽⁵⁶⁾ A se vedea mai sus nota de subsol nr. 40.

⁽⁵⁷⁾ Cazul C-351/98 *Regatul Spaniei v. Comisia Europeană* Culegere 2002 p. I-8031, alineatul 76.

Autoritatea a observat în decizia sa de deschidere a procedurii de investigație formală⁽⁵⁸⁾ că sprijinul pentru surse de energie regenerabilă nu are la bază abordarea costurilor suplimentare cum este prevăzut în secțiunea D.1.7 numărul (32) din Orientări. Aceasta a considerat de asemenea că, în lipsa modificărilor propuse ulterior de către autoritățile norvegiene, nu ar exista nici o garanție să sprijinul s-ar încadra în limitele pragului de 40 %. Nu exista, de altfel, nici o garanție că se va încadra de pragul de 100 % al costurilor suplimentare, nici că schema nu va conduce la depășirea indemnizației. Nu existau, e. g., garanții că doar costurile de investiții eligibile vor fi sprijinite și că va fi acordat unei întreprinderi vreun ajutor în afara celui necesar pentru a declanșa proiectul. Astfel, Autoritatea a ajuns la concluzia preliminară că Fondul Energetic notificat nu poate fi justificat în conformitate cu capitolul privind ajutorul pentru investiții (secțiunea D.1.3 din Orientările privind Mediul) și reprezintă ajutor de stat incompatibil.

Observațiile autorităților norvegiene nu au înlăturat aceste îndoiele. În ceea ce privește sprijinul costurilor, care se poate să nu fi fost eligibile, autoritățile norvegiene susțin că, începând cu 1 ianuarie 2005, Enova a acceptat doar sprijinul costurilor enumerate în decizia Comisiei privind Finlanda nr. 75/2002, în timp ce în trecut, alte costuri (e. g. costuri financiare) au fost sprijinite chiar dacă acestea au constituit doar o mică parte din costurile totale. Întrucât Fondul Energetic notificat nu conținea nicio regulă precisă privind costurile eligibile, pericolul includerii de costuri non-eligibile s-a concretizat într-adevăr. De asemenea, argumentul Norvegiei că elementul de concurență al schemei de ajutor *restricționează* posibilitățile de depășire a subvenției, nu poate modifica poziția Autorității că schema nu dispune de restricții legale viabile care să garanteze că sprijinul se încadrează în pragul prevăzut în capitolul privind ajutorul pentru investiții din Orientări. În lipsa unor astfel de reguli, depășirea subvenției ar putea fi evitată doar întâmplător.

Autoritatea își menține poziția exprimată în decizia de deschidere a procedurii de investigație formală conform căreia nici condițiile din secțiunea D.3.3.1 numărul (54) nu sunt îndeplinite de către sistemul notificat. Autoritatea nu a putut stabili dacă există parametri care să asigure că pragul din secțiunea D.3.3.1 numărul (54) nu va fi niciodată depășit. Nu exista de altfel nici o garanție că doar costurile de investiție vor fi incluse în calcul (secțiunea D.3.3.1 numărul (54) se limitează la amortizarea instalației), nici nu exista o certitudine suficientă privind stabilirea ratei discountului sau că ajutorul nu va depăși cuantumul necesar pentru atingerea unei valori actualizate nete zero.

În concluzie, sistemul Fondului Energetic notificat nu se aliniază standardelor de compatibilitate prevăzute în Orientările privind Mediul.

⁽⁵⁸⁾ Secțiunea II 3.1.1. din decizia Autorității 122/05/COL.

2. Sprijinul pentru economisirea energiei

Investițiile pentru economisirea energiei (noțiunea de economisire a energiei este definită în secțiunea B numărul (7) din Orientările privind Mediul), pot fi sprijinite până la o intensitate a ajutorului de până la 40 % din costurile eligibile în conformitate cu secțiunea D.1.3. numărul (25) din Orientările privind Mediul. Secțiunea D.1.6 numărul (31) din Orientările privind mediul definește investițiile în cauză, i.e. terenuri, imobile, instalații și echipamente și, în anumite condiții bunuri intangibile. Secțiunea D.1.7 numărul (32) din Orientările privind mediul limitează sprijinul la costurile eligibile, care sunt definite ca fiind costurile suplimentare de investiție necesare pentru a îndeplini Obiectivele privitoare la Mediu. Nu poate fi acordat nici un ajutor pentru o adaptare la un standard⁽⁵⁹⁾ al Comunității Europene, dacă întreprinderea nu este întreprindere mică sau mijlocie.

În decizia sa de a deschide procedura de investigație formală, Autoritatea a considerat că sprijinul nu este calculat în conformitate cu metoda costurilor suplimentare prevăzută în secțiunea D.1.7 numărul (32) din Orientările privind mediul. În special, nu se încadrează în pragul de 40 % din secțiunea D.1.3 numărul (25) din Orientările privind mediul. Contrar sprijinului investițiilor pentru producerea de energie regenerabilă, pragul de 40 % nu poate fi depășit în cazul măsurilor pentru economisirea energiei⁽⁶⁰⁾.

Autoritățile Norvegiene susțin că în practică ei au folosit metoda din Orientări. Autoritatea nu va contesta faptul că este posibil ca subvențiile individuale în cadrul schemei Fondului Energetic să fi fost în sine compatibile cu Orientările privind mediul. Totuși, acest lucru nu face schema Fondului Energetic în sine – care nu conținea nici un prag privind intensitățile ajutorului nici nu respecta metoda costurilor suplimentare – compatibilă cu Orientările privind mediul.

În consecință, întrucât nu exista nici un mecanism care să excludă că ajutorul acordat în cadrul acelei măsuri de sprijin va depăși pragul sprijin de 40 %, prin care costurile ar fi raportate la costurile producerii de energie convențională, schema Fondului Energetic notificată va fi considerată ajutor incompatibil.

3. Noua tehnologie energetică

În decizia sa de a deschide procedura de investigație formală, Autoritatea a considerat că nu deține informații suficiente pentru a evalua dacă proiectele din această categorie sunt

proiecte care se referă la producerea de energie regenerabilă⁽⁶¹⁾. De asemenea, Autoritatea nu avea certitudinea dacă proiectele se refereau la proiecte de cercetare și dezvoltare, care ar fi trebuit să fie evaluate în conformitate cu capitolul 14 privind cercetarea și dezvoltarea din Orientările Autorității privind Ajutorul de Stat.

În timpul procedurii de investigație formală, autoritățile norvegiene au stabilit că sprijinul în cadrul acestei categorii nu se va referi la proiecte în stare de cercetare și dezvoltare, dar în principal la proiecte privind producerea de energie regenerabilă și, într-un procent mai mic, la măsuri de economisire a energiei. Informațiile prezentate de autoritățile norvegiene despre proiectele grupate la acest capitol au indicat că până acum aceste categorii au fost sprijinite. Proiectul „sprijinul pentru noua tehnologie energetică” trebuie așadar considerat o subcategorie a sprijinului investițiilor pentru măsuri de economisire a energiei sau pentru producerea de energie regenerabilă.

Totuși, în cea ce privește Fondul Energetic, Autoritatea consideră că sistemul nu a stabilit explicit de la început că proiectele privind noua tehnologie energetică reprezintă o subcategorie a celorlalte categorii de sprijin și ar trebui așadar să fie evaluate conform aceluiași reguli. În orice eventualitate, în ceea ce privește celelalte măsuri de sprijin, Autoritatea consideră că sistemul notificat nu prevedea nicio restricție că pragurile corespunzătoare sprijinului de investiții pentru producerea de energie regenerabilă și pentru măsurile de economisire a energiei vor fi respectate, sau că doar costurile pentru investiții eligibile vor fi sprijinite. Autoritatea ajunge astfel la concluzia că sprijinul notificat nu îndeplinește cerințele Orientărilor privind Mediul.

4. Auditurile energetice

În decizia începerii procedurii de investigație formală, Autoritatea a concluzionat că nu avea destule informații pentru a putea estima dacă acest sprijin este compatibil cu Orientările privind mediul, în particular cu secțiunea D.2 numărul (36) din Orientările privind mediul (sprijin acordat întreprinderilor mici și mijlocii).

În ceea ce privește această categorie de sprijin, autoritățile Norvegiei au făcut referire, pe parcursul procedurii de investigație formală, la o schemă finlandeză, care permite ca tocmai costurile de audituri ale energiei să fie eligibile pentru sprijin din partea statului (de exemplu, să nu fie limitate la companiile mici și mijlocii). Autoritățile norvegiene subliniază faptul că, la fel ca în cazul sistemului finlandez, Fondul Energetic norvegian permite firmelor să primească sprijin financiar pentru a desfășura audituri și analize, fie pentru a ajuta la obținerea eficienței energetice posibile, fie pentru investițiile în economisirea energiei, fie pentru schimburi comportamentale. Schema finlandeză a permis acoperirea unor ajutoare de până la 40 % din costurile eligibile. Schema norvegiană a garantat până la 50 % din costurile eligibile.

⁽⁵⁹⁾ Referința la un standard comunitar în contextul Acordului SEE este prevăzută explicit în Orientările privind mediul, a se vedea secțiunea A numărul (5) din acestea.

⁽⁶⁰⁾ Secțiunea II 3.1.2 din decizia Autorității de a deschide procedura de investigație formală, decizia 122/05/COL.

⁽⁶¹⁾ Secțiunea II 3.1.3 din decizia Autorității de a deschide procedura de investigație formală, decizia 122/05/COL.

În primul rând, Autoritatea consideră că schema Fondului Energetic așa cum a fost notificată, nu conține nicio limitare care să garanteze faptul că sprijinul unor astfel de măsuri nu excede pragul de 40 % pentru măsurile de economisire a energiei subliniate în secțiunea D.1.3 numărul (25) din Orientările privind mediul. În mod particular, un sprijin de până la 50 % din costurile eligibile nu este compatibil cu prevederile din Orientările privind mediul.

În al doilea rând, Autoritatea nu consideră că un sprijin acordat auditurilor energetice care are în vedere numai schimbările comportamentale, fără preconizarea unei investiții, poate avea la bază secțiunea D.1.3. din Orientările privind mediul, care urmărește doar sprijin în materie de investiții. Autorizarea Comisiei în legătură cu o schemă de sprijin finlandeză s-a limitat la exact un astfel de sprijin în materie de investiții ⁽⁶²⁾. Este posibil ca un ajutor în viitor pentru serviciile de consultanță și consiliere să fie considerat compatibil cu secțiunea D.2 numărul (36) din Orientările privind mediul, coroborată cu Actul la care se face referire la numărul 1 litera (f) din Anexa XV din Acordul SEE ⁽⁶³⁾ (ajutor acordat întreprinderilor mici și mijlocii). Totuși, acest lucru nu este decisiv pentru compatibilitatea schemei de ajutor deoarece Fondul Energetic nu conține nicio limitare în acest sens. Este posibil, așadar, să nu fie declarat compatibil cu Orientările privind mediul.

3.1.2 Materiale didactice și măsuri educaționale

Autoritatea observă că materialele didactice și programele educaționale notificate nu se limitează la companiile mici și mijlocii, după cum se stipulează în Actul menționat la numărul 1 litera (f) din Anexa XV din Acordul SEE (sprijin acordat întreprinderilor mici și mijlocii) ⁽⁶⁴⁾. Sprijinul nu era de asemenea limitat la sprijinul prevăzut în Actul la care se face referire la numărul 1 (d) din Anexa XV din Acordul SEE (sprijinul pentru training) ⁽⁶⁵⁾. Autoritatea nu trebuie așadar să evalueze dacă măsurile de sprijin sunt justificate în cadrul acestor exceptări în bloc. Nici acest tip de sprijin nu este prevăzut în Orientările privind mediul.

Autoritățile norvegiene susțin că sprijinul pentru Fondul Energetic, în general sau numai pentru părți, trebuie evaluat direct în conformitate cu articolul 61 alineatul (3) litera (c) din Acordul SEE.

Pentru a stabili dacă o astfel de măsură poate fi autorizată prin aplicarea directă a articolului 61 alineatul (3) litera (c) din

⁽⁶²⁾ Ajutor de stat N 75/2002 - Finlanda, a se vedea mai sus art. 29 din această Decizie.

⁽⁶³⁾ A se vedea nota de subsol nr. 29 din această Decizie.

⁽⁶⁴⁾ A se vedea nota de subsol nr. 29 din această Decizie.

⁽⁶⁵⁾ A se vedea nota de subsol nr. 30 din această Decizie.

Acordul SEE, Autoritatea trebuie să stabilească dacă sprijinul este necesar și direct proporțional cu îndeplinirea obiectivelor.

Obiectivul măsurii de sprijin era îmbunătățirea cunoștințelor și competenței în ceea ce privește posibilitățile de economisire a energiei și eficiența energetică. Măsurile privind economisirea energiei, deși se referă la investiții, sunt prevăzute explicit în Orientările privind mediul ca obiectiv deschis pentru sprijinul de stat. În general, măsurile pentru eficiența energetică contribuie la îndeplinirea obiectivelor de la Kyoto de a reduce gazele de seră, iar cunoștințele și competența joacă un rol important în introducerea și implementarea măsurilor de eficiență energetică. În ceea ce privește necesitatea sprijinului la îndemână, programul a fost îndreptat către dezvoltarea de noi materiale și cursuri și a exclus economisirea și revizuirea cursurilor deja existente, întrucât aceste cursuri aveau să fie acoperite de taxele de curs. Sprijinul din cadrul programului avea ca scop să ofere un stimul pentru crearea de noi materiale, de care era nevoie, iar autoritățile norvegiene au susținut că Norvegia ducea lipsă de materiale didactice reactualizate și cursuri.

Se poate considera că sprijinul este proporțional și că nu alterează comerțul într-o măsură ce ar contraveni interesului comun. În această privință este important pentru concluzia Autorității că schema s-a încheiat și că a acoperit numai 33 de proiecte (unul s-a referit la indivizi), acordându-se fiecăruia ajutor limitat. Pentru 12 dintre proiecte, care aveau în vedere pentru instituții înregistrate ca organizații non-profit, sprijinul s-a situat undeva între 50 000 și 918 000 NOK, adică între 6 900 și 126 970 EUR ⁽⁶⁶⁾, cu numai două proiecte care au primit sprijin de aproximativ 1 300 000 NOK (180 555 EUR). Sprijinul pentru universități și colegii s-a situat între 200 000 și 450 000 NOK (27 662 și 62 240 EUR), cu un singur proiect sprijinit care a primit 875 000 NOK (121 023 EUR). Mai mult decât atât, Enova nu și-a asumat niciodată costurile totale ale proiectelor, dar și-a limitat contribuția la 50 % din acestea. Mai mult, a fost folosită o procedură de licitație deschisă a „ajutorului” pentru a selecta beneficiarii și pentru a determina cuantumul sprijinului. Procedura de licitație a garantat de asemenea că ajutorul va fi limitat la cuantumul strict necesar și va fi proporțional. Sprijinul se referea de asemenea la proiect și nu a constituit astfel ajutor de operare pentru a reduce costurile obișnuite de operare. Se poate deci concluziona că sprijinul nu a afectat concurența într-o măsură care contravine interesului comun. În consecință, sprijinul a fost compatibil cu articolul 61 alineatul (3) litera (c) din Acordul SEE.

3.1.3 Concluzie privind sistemul notificat

Autoritatea consideră că autoritățile norvegiene au implementat schema Fondului Energetic ilegal încălcând articolul 1 alineatul (3) din Partea I a Protocolului nr. 3 din Acordul privind Autoritatea de Supraveghere și Curtea.

⁽⁶⁶⁾ Cursul de schimb publicat pe pagina web a Autorității, stabilit la 7,23 în anul 2003.

Linia telefonică de informare a Enova și vizitele la fața locului nu constituie ajutor în sensul articolului 61 alineatul (1) din Acordul SEE.

Măsurile de sprijin pentru investiții notificate (producerea de energie regenerabilă, economisirea energiei, audituri energetice) nu sunt compatibile cu articolul 61 alineatul (3) litera (c) din cadrul Acordului SEE coroborate cu Orientările privind mediul.

Sprijinul acordat pentru dezvoltarea materialelor didactice și pentru cursurile educaționale între data de 1 ianuarie 2002 și data de 31 decembrie 2003 este compatibil în cadrul aplicării directe a articolului 61 alineatul (3) litera (c) din Acordul SEE.

3.2 Fondul Energetic și modificările preconizate de autoritățile norvegiene

3.2.1 Sprijinul pentru investiții

1. Sprijinul pentru investiții în producția de energie regenerabilă

Intensitățile sprijinului stipulate în Orientările privind mediul

Ca punct de plecare în evaluarea schemei de ajutor pentru investiții din Norvegia, trebuie determinat ajutorul maxim disponibil pentru un proiect, cum este stipulat în Orientări. Secțiunea D.1.3. numărul (27) din Orientările privind mediul stabilește pragul ajutorului pentru investiții, care va fi limitat la 40 % din costurile suplimentare de investiții necesare pentru îndeplinirea obiectivelor privind mediul. Dacă este necesar, 100 % din costurile eligibile pot fi acoperite.

În plus, secțiunea D.3.3.1. numărul (53) și (54) din Orientările privind mediul permite de asemenea ajutor pentru operare, cu scopul de a compensa costurile unitare de investiții mai ridicate. Numărul (54) permite sprijin pentru a compensa diferența dintre costurile de producție a energiei regenerabile și prețul de piață al energiei respective. Totuși, ajutorul trebuie limitat la amortizarea instalațiilor, care trebuie înțeles ca o amortizare a investițiilor. Dacă statele AELS pot demonstra că sprijinul este indispensabil având în vedere competitivitatea redusă a anumitor surse de energie regenerabilă, poate fi inclusă și rentabilitatea echitabilă capitalului.

Ajutorul operațional este de obicei înțeles ca un ajutor care are rolul de a scuti o întreprindere de cheltuielile pe care ar fi trebuit să le suporte în mod normal în gestionarea zilnică sau în cadrul activităților uzuale. Totuși, în cazul surselor de energie regenerabilă, costurile de operare sunt în general mai reduse decât în cazul tehnologiei convenționale. Astfel se așteaptă ca producerea de energie regenerabilă să genereze zilnic un influx

pozitiv de numerar, i.e. să nu necesite alt ajutor pentru scutirea costurilor de operare.

Secțiunea D.3.3.1 numărul (54) din Orientările privind mediul limitează sprijinul pentru amortizarea instalațiilor (i.e. investiții). Costurile care sunt subvenționate sunt de fapt costurile ridicate unitare pentru investiții, mai mult decât costurile obișnuite de operare. În consecință, ajutorul acordat conform punctului (54) este de fapt acordat pentru a sprijini investițiile unei întreprinderi. Dacă ajutorul ar acoperi o rată considerabilă din rentabilitatea capitalului, la care s-ar adăuga amortizarea capitalului, toate costurile de capital ar fi acoperite, iar ajutorul s-ar ridica la valoarea investiției totale. Amortizările viitoare de capital sporite de rata cerută a rentabilității vor fi reduse, din punct de vedere al valorii actualizate, la aceeași rată. Costurile reduse ar constitui plafonul superior pentru ajutor.

Orientările privind mediul permit o combinație între ajutorul pentru investiții și cel pentru operare. La calcularea ajutorului de operare disponibil, trebuie luat în considerare orice ajutor pentru investiții acordat firmei în cauză, a se vedea D.3.3.1 numărul (54) din Orientările privind mediul. Astfel, orice ajutor pentru investiții acordat va fi scăzut din cuantumul eligibil pentru ajutorul de operare. Acest lucru indică faptul că pragul prevăzut în secțiunea D.3.3.1 numărul (54) din Orientările privind mediul funcționează ca prag maxim pentru acordarea ajutorului de investiții pentru un proiect privind energia regenerabilă.

Ajutor acordat conform metodei NPV aplicată de Enova

După cum s-a descris în secțiunea I 9.1 punctele (4) și (7) din această Decizie, metoda NPV utilizată de către Enova calculează cuantumul ajutorului astfel încât proiectele să atingă NPV zero, ceea ce ar constitui, pentru un investitor chibzuit, elementul declanșator pentru un proiect atunci când este lansat pe piață. Nu va fi acordat nici un sprijin în afara sumei necesare pentru atingerea valorii actualizate nete zero. Elementul de ajutor poate fi astfel exprimat ca:

[Fluxul de numerar redus (DCF)] – (Costurile pentru investiții) + (Ajutorul) = 0

După cum am indicat mai sus, fluxurile de numerar provenite din operarea proiectelor privind energia regenerabilă sunt folosite pentru achitarea costurilor inițiale ale investiției. Proiectele de energie regenerabilă au în general costuri unitare de investiții mai ridicate decât în cazul tehnologiei tradiționale. Astfel, venitul net generat (componenta DCF de mai sus) nu va fi, în majoritatea cazurilor, destul de ridicat pentru a acoperi investițiile necesare. Aceste proiecte sunt astfel eligibile pentru o componentă a ajutorului, cu scopul de a aduce NPV la valoarea zero.

Totuși, Autoritatea a avut o problemă în ceea ce privește această metodă de calculare a ajutorului. Motivul a fost faptul că și proiectele care nu generează un flux de numerar pozitiv pot fi considerate eligibile pentru ajutor. Astfel de proiecte vor genera un DCF negativ, care va conduce la depășirea costurilor pentru investiții de către componenta ajutorului și în consecință, la depășirea intensităților maxime de ajutor.

Totuși, atât timp cât componenta DCF rămâne pozitivă, sprijinul acordat oricărui proiect nu va depăși niciodată costurile investițiilor. Pentru a putea rezolva această problemă, autoritățile norvegiene au fost de acord să modifice schema, așa cum s-a stipulat în secțiunea 1.9.1. nr. (9) din această Decizie, astfel încât proiectele care au un DCF negativ să nu fie eligibile pentru nici un ajutor din partea Enova. Acest lucru garantează că plafonul maxim nu va fi depășit, prin limitarea ajutorului la costurile de investiții.

Totuși, pentru proiectele care generează un DCF relativ scăzut, componenta sprijinului va fi relativ mare, determinând intensități de ajutor ridicate. Pentru ca acest lucru să fie justificabil, trebuie să se demonstreze că sprijinul acordat este „indispensabil” pentru realizarea proiectelor.

Nici un investitor chibzuit nu va lansa un proiect cu un NVP negativ. Din această cauză, Autoritatea este de părere că un calcul NVP, realizat pe baza celor mai importante informații disponibile, atunci când sprijinul este acordat, va servi ca o demonstrație suficientă a indispensabilității ajutorului acordat. Atunci când se aplică metoda NPV, trebuie să se ia în considerare riscul individual implicat în cazul fiecărui proiect când se stabilesc ratele discountului pentru o investiție. În urma discuțiilor cu Autoritatea, Norvegia a solicitat o analiză independentă a First Securities ⁽⁶⁷⁾, cu scopul de a determina ratele de discount care trebuie utilizate pentru evaluarea proiectelor care au candidat pentru această schemă. În acest raport, metoda de obținere a ratelor de discount corecte este realizată având la bază cele mai bune metodologii de practică financiară.

Mai mult, autoritățile norvegiene au subliniat faptul că Enova va fi implicată numai în faza de investiție a proiectelor. Proiectele care au primit ajutor pentru investiții de la Enova nu vor fi eligibile pentru nici un alt sprijin în cadrul Orientărilor privind mediul odată ce plata sumei forfetare a fost făcută. Un alt element pozitiv este faptul că ajutorul este „scos la licitație”, i.e. diferite proiecte se află în competiție pentru sprijin dar numai cele mai eficiente care furnizează cel mai bun raport ajutor/energie, vor fi sprijinite. Această metodă va contribui numai la sprijinirea proiectelor care se dovedesc promițătoare și oferă sprijin doar în măsura necesară.

⁽⁶⁷⁾ Scrisoare din partea First Securities către Enova, din data de 16 decembrie 2004.

Dispoziții speciale pentru biomasă

O excepție a regulilor de mai sus sunt proiectele privind biomasă. Pentru aceste proiecte, dispozițiile din secțiunea D.3.3.1 numărul (55) din Orientările privind mediul permit un plafon total mai ridicat decât costurile pentru investiții. Motivul este faptul că aceste proiecte necesită de obicei investiții scăzute, dar costuri de operare ridicate. În cazul acestor proiecte, Autoritatea consideră că ajutorul poate fi distribuit în funcție de calculele NVP, fără a avea ca limită costurile pentru investiții.

Intensități de ajutor probabile

Discuția de mai sus s-a referit la intensitățile maxime de ajutor. Totuși, pentru majoritatea proiectelor eligibile pentru sprijin din partea Enova, intensitățile de sprijin reale vor fi în mod considerabil scăzute. Acest lucru se datorează faptului că proiectele de energie regenerabilă necesită în general costuri de operare scăzute, care vor conduce la DCF-uri mai ridicate decât în cazul tehnologiilor tradiționale. Având în vedere faptul că Enova alocă sprijin proiectelor cu costurile cele mai eficiente pe bază de concurență internă, majoritatea proiectelor pot determina componente ale ajutorului până la pragul de 100 % a costurilor suplimentare de investiție după cum se stipulează în secțiunea D.1.3.1 numărul (27), plafonul determinat de aplicarea secțiunii D.3.3.1. numărul (54) fiind rar atins. Acest lucru este confirmat de o evaluare a proiectelor privind producerea de energie regenerabilă sprijinite până în acel moment. În medie, intensitatea ajutorului pentru proiectele sprijinite privind energia eoliană, termoficarea și bioenergia s-a situat la aproximativ 24 % din costurile totale de investiție, cu o intensitate a ajutorului maximă de 68 % pentru un proiect privind energia eoliană și de 50 % din costurile totale de investiție pentru un proiect privind bioenergia ⁽⁶⁸⁾. Totuși, întrucât poate fi demonstrat că oricum metoda NPV nu duce la depășirea subvențiilor în conformitate cu Orientările, nu este nevoie să demonstrăm acest lucru în detaliu.

În concluzie, Autoritatea este de părere că în conformitate cu modificările autorităților norvegiene, metoda NVP de distribuire a ajutorului respectă pragurile prevăzute de către Orientările privind mediul, în particular cele din secțiunea D.3.3.1 numărul (54).

Lipsa altor tipuri de sprijin

În decizie sa de a deschide procedura de investigație formală, Autoritatea era de asemenea preocupată dacă proiectele care erau finanțate de Fondul Energetic vor primi sau nu sprijin suplimentar din partea statului, indiferent dacă acest sprijin se va califica drept ajutor de stat conform în sensul articolului 61 alineatul (1) din Acordul SEE, a se vedea secțiunea D.3.3.1 numărul (54) din Orientările privind mediul. Autoritatea era preocupată că un astfel de sprijin suplimentar ar putea determina finanțări inutile, întrucât sprijinul acordat proiectelor de către Enova ar fi condus deja la o valoare actualizată netă zero, incluzând o rată echitabilă de rentabilitate, acest lucru fiind suficient pentru a declanșa realizarea proiectului.

⁽⁶⁸⁾ A se vedea mai sus secțiunea I.6. din această Decizie.

Autoritățile norvegiene au subliniat faptul că Enova nu va fi implicată decât în faza de investiții a proiectelor și că proiectele vor primi doar suma forfetară minimă pentru a declanșa investiția, și nu mai mult. În timpul procedurii de investigație formală, autoritățile norvegiene au clarificat mai departe faptul că în calcularea fluxului de numerar al proiectului, toate veniturile vor fi luate în considerare. Acesta ar include venituri provenite și din alte tipuri de intervenție a statului, chiar dacă nu au fost calificate ca ajutor de stat. Dacă sprijinul acordat de stat se califică drept ajutor de stat, acest lucru ar trebui notificat Autorității pentru a putea stabili nevoile financiare ale proiectului.

În ceea ce privește posibilitatea introducerii în Norvegia a unei piețe de certificate verzi ⁽⁶⁹⁾, contractul cu beneficiarul ajutorului conține o clauză explicită de rambursare pentru sprijinul acordat de Fondul Energetic cu scopul de a evita sprijinul provenit din două surse. Sprijinul proiectului este plătit în continuare în rate care se pot modifica dacă proiectul are costuri mai scăzute decât cele preconizate. La încheierea contractului privind ajutorul, (i.e. când este plătită ultima rată), Enova va realiza o ultimă evaluare și se pot face modificări dacă Enova descoperă că beneficiarul ajutorului a oferit informații înșelătoare sau dacă proiectul a primit și alt ajutor de stat. Pe baza celor menționate anterior, Autoritatea consideră că secțiunea D.3.3.1 numărul (54) din Orientările privind mediul a fost respectată.

Nu se acordă sprijin proiectelor cu o valoare actualizată netă negativă

În decizia de a deschide procedura de investigație formală, Autoritatea a fost preocupată de faptul că Fondul Energetic va sprijini de asemenea proiecte care au încă o valoare actualizată netă negativă, chiar dacă sprijinul acordat de către Fondul Energetic este luat în considerare. Autoritățile norvegiene au declarat acum [a se vedea numărul (9) al secțiunii I.9.1 din această Decizie] că proiectele care generează o valoare EBITDA negativă, în condiții de operare normale la momentul investiției, nu sunt eligibile pentru a primi nici un fel de sprijin. În consecință preocupările Autorităților au fost luate în considerare.

2. Măsurile de economisire a energiei

Autoritățile norvegiene propun modificarea sistemului notificat (a se vedea secțiunea I.9.2 din această Decizie) și intenționează să aplice, pentru sprijinirea măsurilor de economisire a energiei, „metoda costurilor suplimentare” stipulată în secțiunea D.1.3 numărul (25), secțiunea D.1.6 numărul (30), (31) și secțiunea D.1.7 numărul (32) din Orientările privind mediul. Intensitatea ajutorului de 40 % din costurile eligibile și posibilitatea de suplimentare cu 10 procente pentru întreprinderile mici și mijlocii sunt în egală măsură respectate.

⁽⁶⁹⁾ Un certificat verde este în mod normal înțeles ca fiind un preț minim fixat de către stat pe care un producător de „energie verde” îl obține de la distribuitor. Astfel de certificate verzi pot, în funcție de cazurile individuale, să nu constituie ajutor de stat în sensul articolului 61 alineatul (1) din Acordul SEE. Autoritățile norvegiene au renunțat la piața comună de certificate verzi cu Suedia în februarie 2006.

Autoritatea observă faptul că această abordare se află în acord cu Orientările privind mediul și astfel este compatibilă cu mecanismele Acordului SEE.

3. Noile tehnologii energetice

Autoritățile norvegiene confirmă faptul că sprijinul din această categorie reprezintă numai o subgrupă a sprijinului de investiții pentru producerea de energie regenerabilă și respectiv pentru măsurile de economisire a energiei.

Atât timp cât criteriile de calcul utilizate pentru sprijinul de investiții privind producerea de energie regenerabilă (secțiunea I.9.1) și măsurile de economisire a energiei (a se vedea secțiunea I.9.2 din această Decizie) vor fi utilizate pentru această categorie de sprijin, sprijinul din această categorie urmează a fi evaluat după aceleași criterii. Va fi astfel compatibil cu Orientările privind mediul.

4. Auditurile energetice

Autoritatea consideră că în ceea ce privește costurile pentru auditurile și analizele energetice, acestea pot fi sprijinite în conformitate cu secțiunea D.1.3 numărul (25), coroborată cu secțiunile D.1.6 numărul (31) și D.1.7 numărul (32) din Orientările privind mediul. Autoritatea acceptă că auditurile energiei, studiile de fezabilitate și analizele energetice sunt adesea evaluări necesare pentru a descoperi care măsuri de economisire a energiei merită o investiție și care nu merită ⁽⁷⁰⁾. Atât timp cât este direct legată de o investiție privind economisirea energiei, Autoritatea acceptă costurile pentru audituri energetice ca fiind eligibile. Ajutorul acordat pe această bază nu poate depăși un prag de 40 % din costurile eligibile în cauză, cu posibilitatea de a suplimenta cu 10 procente în cazul întreprinderilor mici și mijlocii, a se vedea secțiunea D.1.5 numărul (30) din Orientările privind mediul.

În ceea ce privește auditurile energetice, care sunt realizate cu scopul de a instaura o schimbare de sistem sau comportamentală, Autoritatea nu consideră că există vreo posibilitate de autorizare a acestui sprijin, care nu este în relație directă cu investițiile pentru economisirea energiei. O astfel de posibilitate poate fi previzibilă doar pentru companiile mici și mijlocii. Secțiunea D.2 numărul (36) din Orientările privind mediul permite sprijin pentru serviciile de consultanță și consiliere pentru întreprinderile mici și mijlocii, în coroborare cu articolul 5 al acestui Act la care se face referire la numărul 1 litera (e) din Anexa XV din Acordul SEE (sprijin pentru companiile mici și mijlocii) ⁽⁷¹⁾.

⁽⁷⁰⁾ Astfel de costuri erau de asemenea acceptate de Comisia Europeană în ajutorul de stat N 75-2002, *Finlanda*, a se vedea mai sus nota de subsol nr. 26.

⁽⁷¹⁾ A se vedea mai sus nota de subsol nr. 29 din această Decizie.

3.2.2 Măsurile educaționale și de instruire

Autoritatea observă că în prezent nu funcționează nicio astfel de schemă de sprijin și că orice schemă va fi notificată Autorității, astfel încât nu este nevoie să subliniem acceptabilitatea unor astfel de măsuri viitoare și deocamdată ipotetice în cadrul dispozițiilor SEE privind ajutorul de stat.

3.2.3 Mecanismul de finanțare

În conformitate cu jurisprudența stabilită, nu se poate separa o măsură de ajutor de metoda prin care a fost finanțată. După cum a declarat și Curtea Europeană de Justiție, mecanismul de finanțare al unei scheme de sprijin ar putea face ca întregul ajutor să fie incompatibil cu piața comună⁽⁷²⁾, în special dacă implică aspecte discriminatorii. Nevoia de a lua în considerare mecanismul de finanțare alături de schema de ajutor este în special cerută când o taxă a fost explicit prevăzută pentru finanțarea schemei de ajutor, ca și în cazul Fondului Energetic. O astfel de taxă ar putea fi considerată o măsură având un efect echivalent cu o restricție cantitativă, dacă transferă greutatea asupra produsului intern (nu este cazul aici) sau poate constitui o taxă internă discriminatorie dacă transferă numai o parte din această greutate⁽⁷³⁾. În ceea ce privește evaluarea unui astfel de efect de compensație, trebuie stabilită echivalența financiară între taxă și avantajele accesibile pentru produsele interne⁽⁷⁴⁾. În unele cazuri, Curtea a analizat nu numai taxa pe tarif, dar și scopul acesteia⁽⁷⁵⁾. Întrucât Fondul Energetic este finanțat prin taxa pe tariful de distribuție care se referă și la energia importată, finanțarea schemei de ajutor folosind un tarif parafiscal trebuie evaluată în acest caz.

Fondul Energetic nu face discriminări între producătorii străini și naționali de energie regenerabilă sau între întreprinderile care doresc să investească în măsuri de economisire a energiei, noi tehnologii energetice sau audituri energetice. Autoritățile norvegiene au demonstrat că până acum opt proiecte aparținând altor producători SEE au primit sprijin din partea Fondului Energetic. Mai mult, nu există nici o echivalență automată între activitatea căreia i s-a impus taxa (producerea de energie care are la bază hidroenergia și importurile) și proiectele sprijinite de Fondul Energetic. Taxa este plătită la nivelul de distribuție al energiei, i.e. nu direct pe producție⁽⁷⁶⁾. Totuși, chiar dacă se susține că aceasta afectează indirect costurile de producție, ajutorul plătit de Enova nu favorizează automat acei producători a căror energie este taxată indirect. Sprijinul este în principal îndreptat către noi energii regenerabile, în prezent cu excepția hidroenergiei. Pentru măsurile de economisire a energiei și auditurile energetice, fiecare întreprindere ar putea profita de pe urma acestor

măsuri. Nu se poate așadar stabili că energia importată plătește pentru avantajele producătorilor interni și că în consecință taxa plătită de producătorii interni (de hidroenergie) este compensată de avantajele corespunzătoare.

Utilizarea fondurilor provenite din taxă este legată de ajutorul pe care Autoritatea îl consideră compatibil, după cum se poate vedea și în secțiunea II.3.2 de mai sus a prezentei Decizii. S-a acceptat că o taxă în funcție de volum este în concordanță cu principiul „poluatorul plătește” și poate fi așadar acceptată în cadrul articolului 61 alineatul (3) litera (c) din Acordul SEE și Orientările privind mediul, care prevăd acest principiu. Autoritatea nu consideră că un sistem în funcție de volum ar fi incorect⁽⁷⁷⁾.

3.2.4 Concluzie asupra Fondului Energetic cu modificările propuse de către autoritățile norvegiene

Autoritatea consideră că sprijinul pentru investiții privind producerea de energie regenerabilă, măsurile de economisire ale energiei și noile tehnologii energetice, ca și sprijinul pentru auditurile energetice este compatibil cu mecanismele Acordului SEE, supus condiției ca autoritățile norvegiene să aplice schema Fondului Energetic prezentată după cum urmează:

- în secțiunea I.9.1, numărul (1)-(12) a prezentei Decizii de sprijin privind sprijinul de investiții în producerea de energie regenerabilă;
- în secțiunea I.9.2, numărul (1)-(5) a prezentei Decizii privind măsurile de economisire a energiei;
- în secțiunea I.9.3 a prezentei decizii privind noua tehnologie energetică;
- în secțiunea II.3.2.1 (4) a prezentei Decizii privind auditurile energetice.

4. Recuperarea

După cum a considerat Autoritatea, în cadrul secțiunii II 3.1.3 a prezentei Decizii, măsurile de sprijin pentru investiții notificate cu privire la producerea de energie regenerabilă, economisirea energiei și noi tehnologii energetice, ca și sprijinul pentru auditurile energetice nu sunt compatibile cu mecanismele Acordului SEE.

⁽⁷²⁾ Cazurile C-261/01 și C-262/0, *Belgische Staat v Calster, Cleeren, Openbaar Slachthuis NV*, Culegere 2003 p. I-12249, alineatul 46, Caz C-47/69 *France v Commission* Culegere 1970 p. 487, alineatul 4.

⁽⁷³⁾ Caz C-72/92 *Firma Herbert Scharbatke GmbH v republica Federală Germania* Culegere 1993 p. I-5509, cu referire la articolul 95, acum 90 din Tratatul CE. Articolul 14 din Acordul SEE este identic cu Articolul 90 din Tratatul CE.

⁽⁷⁴⁾ Cazul C-266/91 *Celulose Beira Industrial SA v Fazenda Pública* Culegere 1993 p. I-4337.

⁽⁷⁵⁾ Cazurile C-78/90 la C-83/90 *Compagnie Commerciale de l'Ouest and Others* Culegere 1992 p. I-1847.

⁽⁷⁶⁾ Comisia Europeană a autorizat o structură similară în cadrul Deciziei Comisiei N 707/2002, a se vedea nota de subsol nr. 42.

⁽⁷⁷⁾ A se vedea comentariile Deciziei Comisiei N 707/2002, a se vedea mai sus nota de subsol nr. 42 și N 533/01 – (*Irlanda, ajutor pentru promovarea surselor de energie regenerabilă în Irlanda*).

Conform articolului 14 din Partea II a Protocolului nr. 3 din Acordul privind Autoritatea de Supraveghere și Curtea, în cazurile de ajutor în afara legii, dacă acesta este considerat incompatibil, Autoritatea ordonă în general ca statele AELS implicate să solicite ajutorul de la beneficiar.

Autoritatea este de opinie că nici un principiu general nu poate împiedica rambursarea în prezentul caz. În conformitate cu jurisprudența stabilită, anularea ajutorului ilegal prin recuperare este consecința firească a descoperirii că ajutorul este ilegal. În consecință, recuperarea ajutorului de stat acordat ilegal, cu scopul revenirii la situația existentă anterior, nu poate fi considerată în principiu ca abatere de la obiectivele acordului SEE privind ajutorul de stat. Prin răscumpărarea ajutorului, beneficiarul pierde avantajul pe care l-a avut asupra competitorilor de pe piață, iar situația anterioară plății ajutorului revine⁽⁷⁸⁾. În urma recuperării ajutorului rezultă de asemenea că în mod normal, în afara cazurilor excepționale, Autoritatea nu va depăși limitele discreției sale, recunoscute de jurisprudența Curții, dacă va solicita statelor AELS în cauză să recupereze sumele acordate prin ajutor ilegal întrucât acest lucru nu face decât să restabilească situația anterioară⁽⁷⁹⁾. Mai mult, având în vedere caracterul obligatoriu al supervizării ajutorului de stat de către Autoritate conform Protocolului nr. 3 din Acordul privind Autoritatea de Supraveghere și Curtea, întreprinderile cărora le-a fost acordat ajutor nu se pot aștepta, în principiu, ca ajutorul să fie legal decât dacă acesta a fost acordat în conformitate cu procedura prevăzută în dispozițiile acestui Protocol⁽⁸⁰⁾. Nu există circumstanțe excepționale vizibile în acest caz care să fi condus la așteptări legitime din partea beneficiarilor ajutorului.

Recuperarea ar trebui să cuprindă interese complexe, în conformitate cu articolul 14 alineatul (2) din Partea II a Protocolului nr. 3 din Acordul privind Autoritatea de Supraveghere și Curtea și cu articolul 9 și 11 din Decizia Autorității 195/04/COL din 14 iulie 2004.

Autoritatea a dorit de asemenea să sublinieze că ordinul de recuperare din această Decizie nu aduce atingere în ceea ce privește faptul dacă subvențiile individuale acordate pentru cele patru măsuri menționate anterior nu constituie ajutor de stat sau dacă pot fi considerate, în întregime sau parțial, compatibile cu mecanismele Acordului SEE prin merite proprii, fie în cadrul unei decizii ulterioare a Autorității fie în cadrul reglementărilor privind exceptările în bloc.

Dacă subvențiile individuale acordate pentru măsurile menționate mai sus, după cum s-a notificat în scrisoarea din 5 iunie 2003, respectau deja condițiile pe care Autoritatea le impune pentru măsurile de sprijin notificate în această Decizie (a se vedea mai jos articolul 4 al acestei Decizii), ele sunt

⁽⁷⁸⁾ Cazul C-350/93 *Comisia v Italia* Culegere 1995 p. I-699, alineatul 22.

⁽⁷⁹⁾ Cazul C-75/97 *Belgia v Comisie* Culegere 1999 p. I-3671, alineatul 66, și Cazul C-310/99 *Italia v Comisie* Culegere 2002 p. I-2289, alineatul 99.

⁽⁸⁰⁾ Cazul C-169/95 *Spania v Comisie* Culegere 1997 p. I-135, alineatul 51.

compatibile cu mecanismele Acordului SEE și nu fac obiectul ordinului de recuperare.

5. Obligația raportului anual/Orientările Fondului Energetic

Autoritățile norvegiene trebuie să prezinte rapoarte anuale Autorității în conformitate cu articolul 21 alineatul (1) din Partea II a Protocolului nr. 3 din Acordul privind Autoritatea de Supraveghere și Curtea și cu articolul 5 alineatul (1) coroborate cu Anexa III din Decizia Procedurală a Autorității 195/04/COL din 14 iulie 2004.

Autoritățile norvegiene trebuie să furnizeze în continuare informații, în conformitate cu Articolul 5 alineatul (2) din Decizia Procedurală a Autorității 195/04/COL din 14 iulie 2004 despre fiecare dintre cele cinci cele mai mari proiecte sprijinite pentru:

- (a) sprijinul de investiții pentru producerea de energie regenerabilă;
- (b) investițiile în economisirea energiei;
- (c) noi tehnologii energetice; și
- (d) auditurile energetice.

Acest raport trebuie, în special, să conțină calculul valorii nete actualizate și să demonstreze modul în care a fost stabilit prețul pieței pentru energia respectivă. În plus, trebuie furnizată o listă a costurilor de investiții pentru aceste proiecte.

În ceea ce privește sprijinul pentru proiectele de biomasă, rapoartele ar trebui de asemenea să conțină informații care să demonstreze că în ceea ce privește costurile totale suportate de către companii după amortizarea instalațiilor, acestea sunt încă mai ridicate decât prețul de pe piață al energiei.

Orientări privind sprijinul din partea Enova-Fondului Energetic

Autoritatea consideră mai departe că în ceea ce privește condițiile stipulate de către Autoritate în această Decizie, acestea ar trebui să fie incluse în ghidul privind ajutorul din partea Enova/Fondului Energetic, care stabilește regulile pentru acordarea sprijinului sau pot fi integrate în oricare altă formă adecvată de orientări privind aplicarea măsurilor de sprijin. O versiune a acestor orientări ar trebui să fie prezentată Autorității nu mai târziu de șase luni de la adoptarea acestei Decizii,

A ADOPTAT ACEASTĂ DECIZIE:

Articolul 1

Următoarele măsuri din cadrul Fondului Energetic, după cum s-a notificat de către autoritățile norvegiene prin scrisoarea de la data de 5 iunie 2003 (Doc. nr. 03-3705-A, înregistrată la cazul SAM 030.03006), constituie ajutor de stat în sensul articolului 61 alineatul (1) din Acordul SEE:

- (a) sprijin de investiții pentru producerea de energie regenerabilă;
- (b) sprijin de investiții pentru măsurile de economisire a energiei;
- (c) sprijin de investiții pentru noile tehnologii energetice;
- (d) sprijin pentru auditurile energetice; și
- (e) sprijin pentru materialele didactice și educație începând de la data de 1 ianuarie 2002 până la 31 decembrie 2003.

Articolul 2

- (a) Linia telefonică pentru informare și programul de vizite la fața locului din cadrul schemei Fondului Energetic, după cum a fost notificat prin scrisoarea din data de 5 iunie 2003 (Doc. nr. 03-3705-A), nu constituie sprijin de stat în sensul articolului 61 alineatul (1) din Acordul SEE.
- (b) Programul privind eficiența energetică în cadrul municipalităților nu constituie ajutor de stat, atât timp cât sprijinul este limitat la funcția instituției publice a municipalității.

Articolul 3

Măsura la care s-a făcut referire în articolul 1, litera (e) din această Decizie este compatibilă cu mecanismele Acordului SEE.

Articolul 4

Măsurile de sprijin pentru investiții în producerea de energie regenerabilă, pentru economisirea energiei, pentru noi tehnologii energetice și audituri energetice sunt compatibile cu mecanismele Acordului SEE în sensul articolului 61 alineatul (1) din Acordul SEE, dacă îndeplinesc condițiile stabilite în acest articol.

- (a) Sprijin pentru investiții în producerea de energie regenerabilă

Ajutorul trebuie să îndeplinească cumulativ criteriile stabilite în secțiunea I.9.1, numărul (1)-(12) din această Decizie cu scopul de a se alinia secțiunii D.3.3.1 numărul (54) din Orientările privind mediul.

- (b) Sprijin pentru investiții în economisirea energiei

Sprijinul trebuie să îndeplinească cumulativ criteriile stabilite în secțiunea I.9.2, numărul (1)-(5) din această Decizie cu scopul de a se alinia secțiunilor D.1.3 numărul (25), D.1.6. numărul (30), (31) și D.1.7 numărul (32) din Orientările privind mediul.

- (c) Sprijin pentru noile tehnologii energetice

Sprijinul pentru noile tehnologii energetice poate fi acordat în conformitate cu criteriile stabilite în articolul 4a din această Decizie atât timp cât se referă la tehnologia care necesită sprijin de investiții pentru producerea de energie și în articolul 4b din această decizie, atât timp cât sprijinul pentru noile tehnologii are legătură cu investițiile în economisirea energiei.

- (d) Sprijin pentru audituri/analize energetice

Sprijinul pentru auditurile energetice trebuie să fie direct legat de o investiție care se referă la economisirea energiei și nu trebuie să depășească 40 % din costurile eligibile, cu posibilitatea unei suplimentări de 10 procente în cazul întreprinderilor mici și mijlocii. Costurile eligibile sunt costurile descrise în secțiunea I. 9.1, nota de subsol 35 din această Decizie.

Sprijinul acordat pentru auditurile energetice care nu au legătură cu investițiile privind economisirea energiei și se referă de exemplu la schimbări comportamentale sau de sistem, nu pot fi sprijinite decât conform condițiilor stipulate în secțiunea D.2. numărul (36) din Orientările privind mediul în coroborare cu Actul la care s-a făcut referire la punctul 1 litera (e) din Anexa XV din Acordul SEE.

Articolul 5

- (a) Autoritățile norvegiene trebuie să prezinte rapoarte anuale către Autoritate în conformitate cu articolul 21 alineatul (1) din Partea II a Protocolului nr. 3 din Acordul privind Autoritatea de Supraveghere și Curtea coroborat cu articolul 5 alineatul (1) din Decizia Procedurală a Autorității 195/04/COL din 14 iulie 2004.

(b) Autoritățile norvegiene trebuie mai departe să furnizeze informații în conformitate cu articolul 5 alineatul (2) din Decizia Procedurală a Autorității 195/04/COL din 14 iulie 2004, privind fiecare dintre cele cinci cele mai ample proiecte sprijinite pentru:

1. sprijin pentru investițiile privind producerea de energie regenerabilă;
2. investițiile privind economisirea energiei;
3. noile tehnologii energetice; și
4. audituri energetice.

Raportul ar trebui în mod special să conțină calculul valorii actualizate nete respective, incluzând rata discountului aplicată de către Fondul Energetic, și să demonstreze modul în care a fost stabilit prețul de piață al energiei respective. În plus, trebuie să fie furnizată o listă de costuri de investiție pentru proiectele din cadrul articolului 5b din prezenta Decizie.

În ceea ce privește proiectele privind biomasa care primesc sprijin, raportul trebuie să conțină de asemenea informații care să demonstreze că în ceea ce privește costurile totale suportate de companii după amortizarea instalației, acestea sunt încă mai ridicate decât prețurile de pe piață ale energiei.

(c) Autoritățile norvegiene trebuie să prezinte mai departe Autorității o versiune nouă a orientărilor privind aplicarea sprijinului din partea Fondului Energetic, în decurs de 6 luni de la adoptarea acestei decizii.

Articolul 6

- (a) Măsurile la care se face referire în articolul 1(a)-(d) din această Decizie, după cum s-a notificat prin scrisoarea din data de 5 iunie 2003 (Doc. nr. 03-3705-A) nu sunt compatibile cu mecanismele Acordului SEE.
- (b) Subvențiile individuale acordate în cadrul măsurilor de mai sus, care îndeplinesc deja criteriile stabilite în articolul 4 din această Decizie, sunt compatibile cu mecanismele Acordului SEE.

Articolul 7

Acolo unde nu s-a realizat deja acest lucru, Norvegia va abroga măsurile la care s-a făcut referire în Articolul 6 litera (a) din această Decizie cu efect imediat și le va înlocui cu măsuri care îndeplinesc condițiile stabilite în articolul 4 din această Decizie.

Articolul 8

Autoritățile norvegiene vor lua toate măsurile necesare pentru a recupera de la beneficiari ajutorul la care s-a făcut referire în Articolul 6 a) din această Decizie și care a fost pus la dispoziția beneficiarilor ilegal, scăzând orice plată deja efectuată.

Recuperarea va fi efectuată fără întârziere în conformitate cu procedurile dreptului național cu condiția ca acestea să permită o executare imediată și eficientă a deciziei. Ajutorul care trebuie recuperat va include dobânda și componenta dobânzii începând de la data la care a fost pus la dispoziția beneficiarului sprijinului până la data recuperării acestuia. Dobânzile vor fi calculate pe baza articolului 9 și 11 din Decizia Autorității de Supraveghere a AELS nr. 195/04/COL.

Articolul 9

Autoritățile norvegiene vor informa Autoritatea de Supraveghere a AELS, în decurs de două luni de la notificarea acestei decizii, în legătură cu măsurile luate pentru a se alinia acesteia.

Articolul 10

Această Decizie este adresată Regatului Norvegiei.

Articolul 11

Doar versiunea în limba engleză este autentică.

Întocmită la Bruxelles, la data de 3 mai 2006.

Pentru Autoritatea de Supraveghere a AELS

Bjørn T. GRYDELAND
Președinte

Kurt JÄGER
Membru al Colegiului